

EKZERCARO de la lingvo internacia « Esperanto »

§1 ALFABETO

Aa, Bb, Cc, Ĉĉ, Dd, Ee, Ff, Gg, Ĝĝ, Hh, Ĥĥ, Ii, Jj, Ĵĵ, Kk, Ll, Mm, Nn, Oo, Pp, Rr, Ss, Ŝŝ, Tt, Uu, Ŭŭ, Vv, Zz.

Nomoj de la literoj: a, bo, co, ĉo, do, e, fo, go, ĝo, ho, ĥo, i, jo, ĵo, ko, lo, mo, no, o, po, ro, so, ŝo, to, u, ŭo, vo, zo.

§2 Ekzerco de legado.

Al. Bá-lo. Pát-ro. Nú-bo. Cé-lo. Ci-tró-no. Cén-to. S é-n-to. Scé-no. Scí-o. Có-lo. Kó-lo. O-fí-cí-ro. Fa-cí-la. Lá-ca. Pa-cú-lo. Ĉar. Ĉe-mí-zo. Ĉi-ká-no. Ĉi-é-lo. Ĉu. Fe-lí-ĉa. Cí-a. Ĉí-a. Pro-cé-so. Sen-ĉé-sa. Ec. Eĉ. Ek. Da. Lú-do. Dén-to. Plén-di. El. En. De. Té-ni. Sen. Vé-ro. Fá-li. Fi-dé-la. Trá-fi. Gá-lo. Grán-da. Gén-to. Gíp-so. Gús-to. Lé-gi. Pá-go. Pá-ĝo. Ĝis. Ĝús-ta. Ré-ĝi. Ĝar-dé-no. Lón-ga. Rég-no. Síg-ni. Gvar-dí-o. Lín-gvo. Ĝu-á-do. Há-ro. Hi-rún-do. Há-ki. Ne-hé-la. Pac-hó-ro. Ses-hó-ra. Bat-hú-fo. Hó-ro. Ĥó-ro. Kó-ro. Ĥo-lé-ro. Ĥe-mí-o. I-mí-ti. Fí-lo. Bír-do. Tró-vi. Prin-tém-po. Min. Fo-í-ro. Fe-í-no. I-el. I-am. In. Jam. Ju. Jes. Ju-ris-to. Kra-jó-no. Ma-jés-ta. Tuj. Dó-moj. Ru-í-no. Prúj-no. Ba-lá-i. Pá-laj. De-í-no. Véj-no. Pe-ré-i. Mál-plej. Jús-ta. Ĵus. Ĵé-ti. Ĵa-lú-za. Ĵur-nálo. Má-jo. Bo-ná-jo. Ká-po. Ma-kú-lo. Kés-to. Su-ké-ro. Ak-vo. Ko-ké-to. Li-kvó-ro. Pac-ká-po.

§3 Ekzerco de legado.

Lá-vi. Le-ví-lo. Pa-ró-li. Mem. Im-plí-ki. Em-ba-rá-so. Nó-mo. In-di-fe-rén-ta. In-ter-na-cí-a. Ol. He-ró-i. He-ro-í-no. Fój-no. Pí-a. Pál-pi. Ri-pé-ti. Ar-bá-ro. Sá-ma. Stá-ri. Si-ĝe-lo. Sis-té-mo. Pe-sí-lo. Pe-zí-lo. Sén-ti. So-fis-mo. Ci-pré-so. Ŝi. Pá-ŝo. Stá-lo. Ŝtá-lo. Vés-to. Vêš-to. Dis-ŝi-ri. Ŝan-cé-li. Ta-pí-ŝo. Te-o-rí-o. Pa-tén-to. U-tí-la. Un-go. Plú-mo. Tu-múl-to. Plu. Lú-i. Kí-u. Ba-lá-u. Tra-ú-lo. Pe-ré-u. Ne-ú-lo. Fráŭ-lo. Paŭ-lí-no. Láŭ-di. Eŭ-ró-po. Tro-ú-zi. Ho-dí-aŭ. Vá-na. Vér-so. Sól-vi. Zór-gi. Ze-ní-to. Zo-o-lo-ĝi-o. A-zé-no. Me-zú-ro. Ná-zo. Tre-zó-ro. Mez-nók-to. Zú-mo. Sú-mo. Zó-no. Só-no. Pé-zo. Pé-co. Pé-so. Ne-ní-o. A-dí-aŭ. Fi-zí-ko. Ge-o-gra-fí-o. Spi-rí-to. Lip-há-ro. In-díg-ni. Ne-ní-el. Spe-ĝu-lo. Ŝpí-no. Né-i. Ré-e. He-ró-o. Kon-scí-i. Tra-e-té-ra. He-ro-é-to. Lú-e. Mó-le. Pá-le. Tra-í-re. Pa-sí-e. Me-tí-o. In-ĝe-ni-é-ro. In-sék-to. Re-sér-vi. Re-zér-vi.

§4 Ekzerco de legado.

Citrono. Cento. Sceno. Scio. Balau. Ŝanceli. Neniél. Embaraso. Zoologio. Reservi. Traire. Hodiaŭ. Disŝiri. Neulo. Majesta. Packapo. Heroino. Pezo. Internacia. Seshora. Cipreso. Stalo. Feino. Plu. Sukero. Gento. Indigni. Sigelo. Krajono. Ruino. Pesilo. Lipharo. Metio. Ĝardeno. Sono. Laŭdi. Pale. Facila. Insekto. Kiu. Zorgi. Cikano. Traetera. Sofismo. Domoj. Spino. Majo. Signi. Ec. Bonaĵo. Legi. Iel. Juristo. Ĉielo. Ĥemio.

§5

1. Patro kaj frato. — 2. Leono estas besto. — 3. Rozo estas floro kaj kolombo estas birdo. — 4. La rozo apartenas al Teodoro. — 5. La suno brilas. — 6. La patro estas sana. — 7. La patro estas tajloro.

patr   père | father | Vater | отець | ojciec.

o	marque le substantif ending of nouns (substantive) bezeichnet das Substantiv означает существительное oznacza rzeczownik.
kaj	et and und и i.
frat	frère brother Bruder братъ brat.
leon	lion lion Löwe левъ lew.
est	être be sein быть być.
as	marque le présent d'un verbe ending of the present tense in verbs bezeichnet das Präsens означает настоящее время глагола oznacza czas teraźniejszy.
best	animal beast Thier животное zwierzę.
roz	rose rose Rose роза róza.
flor	fleur flouwer Blume цвѣтъ, цвѣтокъ kwiat.
kolomb	pigeon dove Taube голубъ gołąb'.
bird	oiseau bird Vogel птица ptak.
la	article défini (le, la, les) the bestimmter Artikel (der, die, das) членъопредѣ- -ленный (по русски не переводится) przedimek określny (nie tłumaczy się).
aparten	appartenir belong gehören принадлежать należeć.
al	à to zu (ersetzt zugleich den Dativ) къ (замѣняетъ также дательный падежь) do (zastępuje też przypadek trzeci).
sun	soleil sun Sonne солнце słońce.
bril	briller shine glänzen блистать błyszczyć.
san	sain, en santé well, healthy gesund здоровый zdrowy.
a	marque l'adjectif termination of adjectives bezeichnet das Adjektiv означаетъ прилагательное oznacza przymiotnik.
tajlor	tailleur tailor Schneider портной krawiec.

Commentaire : structure "-o -as -o" et "-o -as -a".

1. Un père et un frère. — 2. Un lion est une bête. — 3. Une rose est une fleur et une colombe est un oiseau. — 4. La rose appartient à Théodore. — 5. Le soleil brille. — 6. Le père est sain (en bonne santé). — 7. Le père est un tailleur ('un' facultatif).

Remarque : Utilisation explicite de l'article "la" pour la rose⁴, une rose déjà évoquée, et implicite pour le soleil ⁵l'astre défini du système solaire.

§6

1. Infano ne estas matura homo. — 2. La infano jam ne ploras. — 3. La ĉielo estas blua. — 4. Kie estas la libro kaj la krajono? — 5. La libro estas sur la tablo, kaj la krajono kuŝas sur la fenestro. — 6. Sur la fenestro kuŝas krajono kaj plumo. — 7. Jen estas pomo. — 8. Jen estas la pomo, kiun mi trovis. — 9. Sur la tero kuŝas ŝtono.

infan	enfant child Kind дитя dziecko.
ne	non, ne, ne... pas no, not nicht, nein не, нѣтъ nie.
matur	mûr mature, ripe reif зрѣлый dojrzały.
hom	homme man Mensch человекъ człowiek.
jam	déjà already schon уже już.
plor	pleurer mourn, weep weinen плакать płakać.
ĉiel	ciel heaven Himmel небо niebo.
blu	bleu blue blau синій niebieski.
kie	où where wo гдѣ gdzie.

libr	livre book Buch книга księga, książka.
krajon	crayon pencil Bleistift карандашъ ołówek.
sur	sur upon, on auf на na.
tabl	table table Tisch столъ stół.
kuŝ	être couché lie (down) liegen лежать leżeć.
fenestr	fenêtre window Fenster окно okno.
plum	plume pen Feder перо pióro.
jen	voici, voilà behold, lo da, siehe вотъ otóż.
pom	pomme apple Apfel яблоко jabłko.
kiu	qui lequel, laquelle who, which wer, welcher кто, который kto, który.
n	marque l'accusatif ou complément direct ending of the objective bezeichnet den Accusativ означает винительный падежъ oznacza przypadek czwarty.
mi	je, moi I ich я ja.
trov	trouver find finden находить znajdować.
is	marque le passé ending of past tense in verbs bezeichnet die vergangene Zeit означает прошедшее время oznacza czas przeszły.
ter	terre earth Erde земля ziemia.
ŝton	pierre stone Stein камень kamień.

Commentaire : structure "-o (kaj -o) -as -a -o" et "-o -as ... et ... -as -o" (opposition : thème - rhème), phrases relatives: "-as -o, ki-n mi -is".

1. Un enfant n'est pas un homme mâturé. — 2. L'enfant ne pleure déjà plus. — 3. Le ciel est bleu. — 4. Où sont le livre et le crayon ? — 5. Le livre est sur la table et le crayon est couché sur (le rebord de) la fenêtre. — 6. Sur la fenêtre sont couchés un crayon et une plume. — 7. Voici une pomme. — 8. Voici la pomme que j'ai trouvée. — 9. Sur la terre est posée une pierre.

§7

1. Leono estas forta. — 2. La dentoj de leono estas akraj. — 3. Al leono ne donu la manon. — 4. Mi vidas leonon. — 5. Resti kun leono estas danĝere. — 6. Kiu kuraĝas rajdi sur leono? — 7. Mi parolas pri leono.

fort	fort strong stark, kräftig сильный silny, mocny.
dent	dent tooth Zahn зубъ ząb.
j	marque le pluriel sign of the plural bezeichnet die Mehrzahl означает множественное число oznacza liczbę mnogą.
de	de of, from von; ersetzt auch den Genitiv отъ; замѣняетъ также родительный падежъ od; zastępuje też przypadek drugi.
akr	aigu sharp scharf острый ostry.
don	donner give geben давать dawać.
u	marque l'impératif ending of the imperative in verbs bezeichnet den Imperativ означает повелительное наклонение oznacza tryb rozkazujący.
man	main hand Hand рука ręka.
vid	voir see sehen видѣть widzieć.
rest	rester remain bleiben оставаться pozostawać.
kun	avec with mit съ z.
danĝer	danger danger Gefahr опасность niebezpieczeństwo.

e	marque l'adverbe ending of adverbs Endung des Adverbs окончание нарѣчія zakończenie przysłówka.
kuraĝ	courageux courageous, daring kühn, dreist смѣлый śmiały.
rajd	aller à cheval ride reiten ѳздить верхомъ jeździć konno.
i	marque l'infinitif termination of the infinitive in verbs bezeichnet den Infinitiv означает неопределенное наклонение oznacza tryb bezokoliczny słowa.
parol	parler speak sprechen говорить mówić.
pri	sur, touchant, de concerning, about von, über о, объ о.

Commentaire : structure "-o -as -on + al ou pri -o", -i peut être sujet ou complément⁶.

1. Un lion est fort. — 2. Les dents d'un lion sont acérées (aiguës). — 3. Ne donnez pas la main à un lion. — 4. Je vois un lion. — 5. Rester avec un lion est dangereux. — 6. Qui a le courage de chevaucher un lion ? — 7. Je parle d' (au sujet d') un lion.

§8

1. La patro estas bona. — 2. Jen kuŝas la ĉapelo de la patro. — 3. Diru al la patro, ke mi estas diligenta. — 4. Mi amas la patron. — 5. Venu kune kun la patro. — 6. La filo staras apud la patro. — 7. La mano de Johano estas pura. — 8. Mi konas Johanon. — 9. Ludoviko, donu al mi panon. — 10. Mi manĝas per la buŝo kaj flaras per la nazo. — 11. Antaŭ la domo staras arbo. — 12. La patro estas en la ĉambro.

bon	bon good gut добрый dobry.
ĉapel	chapeau hat Hut шляпа kapelusz.
dir	dire say sagen сказать powiadać.
ke	que that (conj.) dass что że.
diligent	diligent, assidu diligent fleissig прилежный pilny.
am	aimer love lieben любить lubić, kochać.
ven	venir come kommen приходиться przychodzić.
kun e	ensemble together zusammen вмѣстѣ razem, wraz.
fil	fil son Sohn сынъ syn.
star	être debout stand stehen стоять stać.
apud	auprès de near by neben, an при, возлѣ przy, obok.
pur	pur, propre clean, pure rein чистый czysty.
kon	connaître know, recognise kennen знать (быть знакомымъ) znać.
pan	pain bread Brot хлѣбъ chleb.
manĝ	manger eat essen ѳсть jeść.
per	par, au moyen de through, by means of mittelst, mittelst, durch посредствомъ przez, za pomocą.
buŝ	bouche mouth Mund ротъ usta.
flar	flairer, sentir smell riechen, schnupfen нюхать, обонять wąchać.
naz	nez nose Nase носъ nos.
antaŭ	devant before vor предъ przed.
dom	maison house Haus домъ dom.
arb	arbre tree Baum дерево drzewo.
+ en	en, dans in in, ein- въ w.
ĉambro	chambre room Zimmer комната pokój.

Commentaire : structure *-u al -o, ke mi ...* ou *-u al mi -on*. Présentation de compléments par différentes prépositions

1. Le père est bon. — 2. Voici posé le chapeau du père. — 3. Dîtes au père que je suis assidu. — 4. J'aime le père. — 5. Venez ensemble avec le père. — 6. Le fils se tient auprès du père. — 7. La main de Jean est propre. 8. Je connais Jean. — 9. Louis donnez-moi du pain. — 10. Je mange par la bouche et sens (flaire) par le nez. — 11. Devant la maison se dresse un arbre. — 12. Le père est dans la pièce.

§9

1. La birdoj flugas. — 2. La kanto de la birdoj estas agrabla. — 3. Donu al la birdoj akvon, ĉar ili volas trinki. — 4. La knabo forpelis la birdojn. — 5. Ni vidas per la okuloj kaj aŭdas per la oreloj. — 6. Bonaj infanoj lernas diligente. — 7. Aleksandro ne volas lerni, kaj tial mi batas Aleksandron. — 8. De la patro mi ricevis libron, kaj de la frato mi ricevis plumon. — 9. Mi venas de la avo, kaj mi iras nun al la onklo. — 10. Mi legas libron. — 11. La patro ne legas libron, sed li skribas leteron.

flug	voler (avec des ailes) fly (vb.) fliegen летать latać.
kant	chanter sing singen пѣть śpiewać.
agrabl	agréable agreeable angenehm приятный przyjemny.
akv	eau water Wasser вода woda.
ĉar	car, parce que for weil, da, denn ибо, такъ какъ albowiem, ponieważ.
ili	ils, elles they sie (Mehrzahl) они, онѣ oni, one.
vol	vouloir wish, will wollen хотѣть chcieć.
trink	boire drink trinken пить pić.
knab	garçon boy Knabe мальчикъ chłopiec.
for	loin, hors forth, out fort прочь precz.
pel	chasser, renvoyer pursue, chase out jagen, treiben гнать gonić.
ni	nous we wir мы my.
okul	œil eye Auge глазъ oko.
aŭd	entendre hear hören слышать słyszeć.
orel	oreille ear Ohr ухо ucho.
lern	apprendre learn lernen учиться uczyć się.
tial	c'est pourquoi therefore darum, deshalb потому dla tego.
bat	battre beat schlagen бить bić.
ricev	recevoir, obtenir obtain, get, receive bekommen, erhalten получать otrzymywać.
av	grand-père grandfather Grossvater дѣдъ, дѣдушка dziad, dziadek.
ir	aller go gehen идти iść.
nun	maintenant now jetzt теперь teraz.
onkl	oncle uncle Onkel дядя wuj, stryj.
leg	lire read lesen читать czytać.
sed	mais but aber, sondern но, a lecz.
li	il, lui he er онъ on.
skrib	écrire write schreiben писать pisać.
leter	lettre, épître letter Brief письмо list.

Commentaire : *Pluriel et quelques pronoms, accord de l'adjectif épithète*⁶.

1. Les oiseaux volent. — 2. Le chant des oiseaux est agréable. — 3. Donnez aux oiseaux de l'eau, car ils veulent boire. — 4. Le garçon chassa les oiseaux. — 5. Nous voyons par les yeux et entendons par les oreilles. — 6. De bons enfants apprennent assidûment. — 7. Alexandre ne veut pas apprendre, et c'est pourquoi je bats Alexandre. — 8. Du père j'ai reçu un livre et du frère j'ai reçu un stylo plume. — 9. Je viens du grand-père, et je vais maintenant vers l'oncle. — 10. Je lis un livre. — 11. Le père ne lit pas un livre, mais il écrit une lettre.

§10

1. Papero estas blanka. — 2. Blanka papero kuŝas sur la tablo. — 3. La blanka papero jam ne kuŝas sur la tablo. — 4. Jen estas la kajero de la juna fraŭlino. — 5. La patro donis al mi dolĉan pomon. — 6. Rakontu al mia juna amiko belan historion. — 7. Mi ne amas obstinajn homojn. — 8. Mi deziras al vi bonan tagon, sinjoro! — 9. Bonan matenon! — 10. Ĝojan feston! (mi deziras al vi). — 11. Kia ĝoja festo! (estas hodiaŭ). — 12. Sur la ĉielo staras la bela suno. — 13. En la tago ni vidas la helan sunon, kaj en la nokto ni vidas la palan lunon kaj la belajn stelojn. — 14. La papero estas tre blanka, sed la neĝo estas pli blanka. — 15. Lakto estas pli nutra, ol vino. — 16. Mi havas pli freŝan panon, ol vi. — 17. Ne, vi eraras, sinjoro: via pano estas malpli freŝa, ol mia. — 18. El ĉiuj miaj infanoj Ernesto estas la plej juna. — 19. Mi estas tiel forta, kiel vi. — 20. El ĉiuj siaj fratoj Antono estas la malplej saĝa.

paper	papier paper Papier бумага papier.
blank	blanc white weiss белый biały.
kajer	cahier copy book Heft тетрадь kajet.
jun	jeune young jung молодой młody.
fraŭl	homme non marié bachelor unverheiratheter Herr холостой господинь kawaler.

in   marque le féminin; ex.: patro père — patrino mère | ending of feminine words; e.g. patro father — patrino mother | bezeichnet das weibliche Geschlecht; z.B. paro Vater — patrino Mutter; fianĉo Bräutigam — fianĉino Braut | означает женский полъ; напр. patro отецъ — patrino мать; fianĉo женихъ — fianĉino невеста | oznacza płeć żeńską; np. patro ojciec — patrino matka; koko kogut — kokino kura. (fraŭlino demoiselle, mademoiselle | miss | Fräulein | барышня | panna.)

dolĉ	doux sweet süß сладкий słodki.
rakont	raconter tell, relate erzählen рассказывать opowiadać.
mi a	mon my mein мой mój.
amik	ami friend Freund другъ przyjaciel.
bel	beau beautiful schön, hübsch красивый, прекрасный piękny, ładny.
histori	histoire history, story Geschichte история historia.
obstin	entêté, obstiné obstinate eigensinnig упрямый uparty.
dezir	désirer desire wünschen желать życzyć.
vi	vous, toi, tu you Ihr, du, Sie вы, ты wy, ty.
tag	jour day Tag день dzień.
sinjor	monsieur Sir, Mr Herr господинь pan.
maten	matin morning Morgen утро poranek.
ĝoj	se réjouir rejoice sich freuen радоваться cieszyć się.
fest	fêter feast feiern праздновать świętować.
kia	quel of what kind, what a was für ein, welcher какой jaki.
hodiaŭ	aujourd'hui to-day heute сегодня dziś.
hel	clair (qui n'est pas obscur) clear, glaring hell, grell яркий jasny, jaskrawy.

nokt	nuit night Nacht ночь noc.
pal	pâle pale bleich, blass блѣдный blady.
lun	lune moon Mond луна księżyc.
stel	étoile star Stern звѣзда gwiazda.
+ tre	très very sehr очень bardzo.
neĝ	neige snow Schnee снѣгъ śnieg.
pli	plus more mehr болѣе, больше więcej.
lakt	lait milk Milch молоко mleko.
nutr	nourrir nourish nähren питать karmić, pożywiać.
ol	que (dans une comparaison) than als чѣмъ niż.
vin	vin vine Wein вино wino.
hav	avoir have haben имѣть mieć.
freŝ	frais, récent fresh frisch свѣжій świeży.
erar	errer err, mistake irren ошибаться, блуждать błędzić, mylić się.
mal	marque les contraires; ex. bona bon — malbona mauvais; estimi estimer — malestimi mépriser denotes opposites; e.g. bona good — malbona evil; estimi esteem — malestimi despise bezeichnet einen geraden Gegensatz; z.B. bona gut — malbona schlecht; estimi schätzen — malestimi verachten прямо противоположно; напр. bona хороший — malbona дурной; estimi уважать — malestimi презирать oznacza przeciwieństwo; np. bona dobry — malbona zły; estimi poważać — malestimi gardzić.
el	de, d'entre, é-, ex- from, out from aus изъ z.
ĉiu	chacun each, every one jedermann всякій, каждый wszystkim, każdy. (ĉiuj tous all alle всѣ wszyscy.)
plej	le plus most am meisten наиболѣе najwięcej.
tiel	ainsi, de cette manière thus, so so такъ tak.
kiel	comment how, as wie какъ jak.
si	soi, se one's self sich себя siebie. (sia son, sa one's sein свой swój.)
sagĝ	sage, sensé wise klug, vernünftig умный mądry.

Remarque : *Papero*¹ = un papier, en temps que papier, "le papier" en français, mais "la" est inutile, quand on parle de catégorie de matière par exemple : du lait, du vin¹⁵, de généralité... On sépare chaque énonciation (proposition) par une virgule, ¹⁵ici la virgule montre qu'il y a éclipse comme dans la phrase ¹¹estas est sous-entendu. Pli aŭ malpli ... ol¹⁵⁻¹⁷(comparaison), sed tiel ... kiel (égalité), plej ... el (Fund. Gram. 3)

1. Le (Du) papier est blanc. 2. Un papier blanc est (couché) sur la table. 3. Le papier blanc n'est déjà plus sur la table. 4. Voici (c'est) le cahier de la jeune demoiselle. 5. Le père m'a donné une pomme sucrée (douce). 6. Racontez à mon jeune ami une belle histoire. 7. Je n'aime pas les hommes obstinés. 8. Je vous souhaite une bonne journée, monsieur ! 9. Bonne matinée ! 10. Joyeuse fête ! (Je vous souhaite). 11. Quelle fête joyeuse ! (est aujourd'hui). 12. Au ciel se tient le beau soleil. 13. De jour nous voyons le soleil clair, et de nuit nous voyons la lune pâle et les belles étoiles. 14. Le papier est très blanc, mais la neige est plus blanche. 15. Du (le) lait est plus nourrissant que du vin. 16. J'ai un pain plus frais, que vous (n'avez). 17. Non vous faites erreur monsieur : votre pain est moins frais, que le mien (ne l'est). 18. De (d'entre) tous mes enfants Ernest est le plus jeune. 19. Je suis aussi fort que (comme) vous (l'êtes). 20. De tous ses frères Antoine est le moins sensé.

§11 La feino.

1. Unu vidvino havis du filinojn. 2. La pli maljuna estis tiel simila al la patrino per sia karaktero kaj vizaĝo, ke ĉiu, kiu ŝin vidis, povis pensi, ke li vidas la patrino; ili ambaŭ estis tiel malagrablaj kaj tiel fieraj, ke oni ne povis vivi kun ili. 3. La pli juna filino, kiu estis la plena portreto de sia patro laŭ sia boneco kaj honesteco, estis krom tio unu el la plej belaj knabinoj, kiujn oni povis trovi.

fein	fée fairy Fee фея wieszczka.
unu	un one ein, eins одинъ jeden.
vidv	veuf widower Wittwer вдовецъ wdowiec.
du	deux two zwei два dwa.
simil	semblable like, similar ähnlich похожий podobny.
karakter	caractère character Charakter характеръ charakter.
vizaĝ	visage face Gesicht лицо twarz.
pov	pouvoir be able, can können мочь móc.
pens	penser think denken думать myśleć.
ambaŭ	l'un et l'autre both beide оба obaj.
fier	fier, orgueilleux proud stolz гордый dumny.
oni	on one, people, they man безличное мѣстоименіе множественнаго числа zaimek nieosobisty liczby mnogiej.
viv	vivre live leben жить żyć.
plen	plein full, complete voll полный pełny.
portret	portrait portrait Portrait портретъ portret.
laŭ	selon, d'après according to nach, gemäß по, согласно według.
ec	marque la qualité (abstraitement); ex. bona bon — boneco bonté; viro homme — vireco virilité denotes qualities; e.g. bona good — boneco goodness; viro man — vireco manliness; virino woman — virineco womanliness Eigenschaft; z.B. bona gut — boneco Güte; virino Weib — virineco Weiblichkeit качество или состояние; напр. bona добрый — boneco доброта; virino женщина — virineco женственность przymiot; np. bona dobry — boneco dobroć; infano dziecię — infaneco dzieciństwo.
honest	honnête honest ehrlich честный uczciwy.
krom	hors, hormis, excepté besides, without, except ausser кромѣ oprócz.
tio	cela that, that one jenes, das то, это to, tamto.

Remarque : *Unu* n'est pas un numéral ici, signifie "un(e) certain(e)". ²*pli* = la plej el la du, il y a ellipse de "filino". "li vidas²" emploi de li comme neutre, il renvoie à ĉiu, de plus il n'y a pas concordance des temps comme en français, on n'emploie pas vidis.

La fée. 1. Une veuve avait deux filles. 2. La plus vieille était tellement semblable à la mère par son caractère et son visage, que tout un chacun, qui la voyait, pouvait penser qu'il voyait la mère; 3. Toutes les deux étaient tellement désagréables et fières, qu'on ne pouvait vivre avec elles. 4. La plus jeune fille qui était l'exact portrait de son père selon sa bonté et son honnêteté, était outre cela une des plus belles filles, que l'on pouvait trouver.

§12

1. Du homoj povas pli multe fari ol unu. — 2. Mi havas nur unu buŝon, sed mi havas du orelojn. — 3. Li promenas kun tri hundoj. — 4. Li faris ĉion per la dek fingroj de siaj manoj. — 5. El ŝiaj multaj infanoj unuj estas bonaj kaj aliaj estas malbonaj. — 6. Kvin kaj sep faras

dek du. — 7. Dek kaj dek faras dudek. — 8. Kvar kaj dek ok faras dudek du. — 9. Tridek kaj kvardek kvin faras sepdek kvin. — 10. Mil okcent naŭdek tri. — 11. Li havas dek unu infanojn. — 12. Sesdek minutoj faras unu horon, kaj unu minuto konsistas el sesdek sekundoj. — 13. Januaro estas la unua monato de la jaro, Aprilo estas la kvara, Novembro estas la dek-unua, Decembro estas la dek-dua. — 14. La dudeka (tago) de Februaro estas la kvindek-unua tago de la jaro. — 15. La sepan tagon de la semajno Dio elektis, ke ĝi estu pli sankta, ol la ses unuaj tagoj. — 16. Kion Dio kreis en la sesa tago? — 17. Kiun daton ni havas hodiaŭ? — 18. Hodiaŭ estas la dudek sepa (tago) de Marto. — 19. Georgo Vaŝington estis naskita la dudek duan de Februaro de la jaro mil sepcent tridek dua.

multe	beaucoup, nombreux much, many viel много wiele.
far	faire do thun, machen дѣлать robić.
nur	seulement, ne... que only (adv.) nur только tylko.
promen	se promener walk, promenade spazieren прогуливаться spacerować.
tri	trois three drei три trzy.
hund	chien dog Hund песъ, собака pies.
ĉio	tout everything alles все wszystko.
dek	dix ten zehn десять dziesięć.
fingr	doigt finger Finger палець palec.
ali	autre other ander иной inny.
kvin	cinq five fünf пять pięć.
sep	sept seven sieben семь siedm.
kvar	quatre four vier четыре cztery.
ok	huit eight acht восемь ośm.
mil	mille (nombre) thousand tausend тысяча tysiąc.
cent	cent hundred hundert сто sto.
naŭ	neuf (9) nine neun девять dziewięć.
ses	six six sechs шесть sześć.
minut	minute minute Minute минута minuta.
hor	heure hour Stunde часъ godzina.
konsist	consister consist bestehen состоять składać się.
sekund	seconde second Sekunde секунда sekunda.
Januar	Janvier January Januar Январь Styczeń.
monat	mois month Monat мѣсяць miesiąc.
jar	année year Jahr годъ rok.
April	Avril April April Апрель Kwiecień.
Novembr	Novembre November November Ноябрь Listopad.
Decembr	Décembre December December Декабрь Grudzień.
Februar	Février February Februar Февраль Luty.
semajn	semaine week Woche недѣля tydzień.
Di	Dieu God Gott Богъ Bóg.
elekt	choisir choose wählen выбирать wybierać.
ĝi	cela, il, elle it es, dieses оно, это ono, to.
sankt	saint holy heilig святой, священный święty.
kre	créer create schaffen, erschaffen создавать stwarzać.
dat	date date Datum число (мѣсяца) data.
Mart	Mars March März Мартъ Marzec.
nask	enfanter, faire naître bear, produce gebären рождать rodzić.
it	marque le participe passé passif ending of past part. pass. in verbs bezeichnet das Participle perfecti passivi означает причастие прошедшего времени страдат. залога oznacza imiesłów bierny czasu przeszłego.

Remarque: ¹⁷, *Kiu dato estas hodiaŭ ?* est aussi possible. Ou : *Vaŝingtono*¹⁸ *et estis naskita* et non pas : *estas naskita*, il est devenu " né" dans le passé. Attention aux traits d'union dans les numéraux dérivés^{13, 14, 18, 19}.

1. Deux hommes peuvent faire beaucoup plus qu'un(seul). 2. Je n'ai qu'une bouche mais j'ai deux oreilles. 3. Il se promène avec trois chiens. 4. Il fait tous des(avec les) dix doigts de ses mains. 5. De ses(à elle) nombreux enfants certains(ou les uns) sont bons et d'autres sont mauvais. 6. Cinq et sept font douze. 7. Dix et dix font vingt. 8. Quatre et dix-huit font vingt-deux. 9. Trente et quarante cinq font soixante-quinze. 10. Mille huit cent quatre-vingt treize. 11. Il a onze enfants. 12. Soixante minutes font une heure, et une minute consiste en soixante secondes. 13. Janvier est le premier mois de l'année, avril est le quatrième, novembre est le onzième, décembre est le douzième. 14. Le vingt(ième jour de) février est le cinquante et unième jour de l'année. — 15. Le septième jour de la semaine Dieu choisit qu'il soit plus sacré que les six premiers jours. — 16. Que Dieu créa-t-il le sixième jour ? — 17. Quelle date avons-nous (est-il) aujourd'hui ? 18. Aujourd'hui c'est le vingt-sept(ième de) mars. — 19. Georges Washington fut enfanté(est né) le vingt-deux février de l'an Mille sept cent trente deux.

§13 La feino (Daŭrigo).

1. Ĉar ĉiu amas ordinare personon, kiu estas simila al li, tial tiu ĉi patrino varmege amis sian pli maljunan filinon, kaj en tiu sama tempo ŝi havis teruran malamon kontraŭ la pli juna. 2. Ŝi devigis ŝin manĝi en la kuirejo kaj laboradi senĉese. 3. Inter aliaj aferoj tiu ĉi malfeliĉa infano devis du fojojn en ĉiu tago iri ĉerpi akvon en tre malproksima loko kaj alporti doman plenan grandan kruĉon.

daŭr	durer endure, last dauern продолжаться trwać.
ig	faire...; ex. pura pur, propre — purigi nettoyer; morti mourir — mortigi tuer (faire mourir) cause to be; e.g. pura pure — purigi purify; sidi sit — sidigi seat zu etwas machen, lassen; z.B. pura rein — purigi reinigen; bruli brennen (selbst) — bruligi brennen (etwas) дѣлать чѣмъ нибудь, заставить дѣлать; напр. pura чистый — purigi чистить; bruli горѣть — bruligi жечь robić czemś; np. pura czysty — purigi czyścić; bruli palić się — bruligi palić.
ordinar person	ordinaire ordinary gewöhnlich обыкновенный zwyczajny.
tiu	personne person Person особа, лицо osoba.
ĉi	celui-là that jener тотъ tamten.
	ce qui est le plus près; ex. tiu celui-là — tiu ĉi celui-ci denotes proximity; e. g. tiu that — tiu ĉi this; tie there — tie ĉi here die nächste Hinweisung; z. B. tiu jener — tiu ĉi dieser; tie dort — tie ĉi hier ближайшее указание; напр. tiu тотъ — tiu ĉi этотъ; tie тамъ — tie ĉi здѣсь wskazanie najbliższe; np. tiu tamten — tiu ĉi ten; tie tam — tie ĉi tu.
varm	chaud warm warm теплый ciepły.
eg	marque augmentation, plus haut degré; ex. pordo porte — pordego grande porte; peti prier — petegi supplier denotes increase of degree; e.g. varma warm — varmega hot bezeichnet eine Vergößerung oder Steigerung; z.B. pordo Thür — pordego Thor; varma warm — varmega heiss означает увеличение или усиление степени; напр. mano рука — manego ручище; varma теплый — varmega горячий oznacza zwiększenie lub wzmocnienie stopnia; np. mano ręka — manego łapa; varma ciepły — varmega gorący.

sam	même (qui n'est pas autre) same selb, selbst (z. B. derselbe, daselbst) же, самый (напр. тамъ же, тотъ самый) že, sam (np. tam že, ten sam).
temp	temps (durée) time Zeit время czas.
terur	terreur, effroi terror Schrecken ужасъ przerażenie.
kontraŭ	contre against gegen противъ przeciw.
dev	devoir ought, must müssen долженствовать musieć.
kuir	faire cuire cook kochen варить gotować.
ej	marque le lieu spécialement affecté à... ex. preĝi prier — preĝejo église; kuiri faire cuire — kuirejo cuisine place of an action; e.g. kuiri cook — kuirejo kitchen Ort für...; z.B. kuiri kochen — kuirejo Küche; preĝi beten — preĝejo Kirche мѣсто для...; напр. kuiri варить — kuirejo кухня; preĝi молиться — preĝejo церковь miejsce dla...; np. kuiri gotować — kuirejo kuchnia; preĝi modlić się — preĝejo kościół.
labor	travailler labor, work arbeiten работать pracować.
ad	marque durée dans l'action; ex. pafø coup de fusil — pafado fusillade denotes duration of action; e.g. danco dance — dancado dancing bezeichnet die Dauer der Thätigkeit; z.B. danco der Tanz — dancado das Tanzen означает продолжительность дѣйствія: напр. iri идти — iradi ходить, хаживать oznacza trwanie czynności; np. iri iść -- iradi chodzić.
sen	sans without ohne безъ bez.
ĉes	cesser cease, desist aufhören переставать przestawać.
inter	entre, parmi between, among zwischen между między.
afer	affaire affair Sache, Angelegenheit дѣло sprawa.
feliĉ	heureux happy glücklich счастливый szczęśliwy.
foj	fois time (e. g. three times etc.) Mal разъ raz.
ĉerp	puiser draw schöpfen (z. B. Wasser) черпать czerpać. <i>pour tre</i> → §10
proksim	proche, près de near nahe близкій blizki.
lok	place, lieu place Ort мѣсто miejsce.
por	porter pack, carry tragen носить nosić.
n	marque l'accusatif et le lieu ou où l'on va ending of the objective, also marks direction towards bezeichnet den Accusativ, auch die Richtung означает винит. падежъ, а также направление oznacza przypadek czwarty, również kierunek.
+ grand	grand great, tall gross большой, великій wielki, duży.
kruĉ	cruche pitcher Krug кувшинъ dzban.

Remarque : *Daŭr'o* = durée, *daŭr'ig'o* = ce qui fait durer = la suite, prolongation. 1. *Li* renvoie à *ĉiu*, ici ce pronom est employé pour le neutre, indéfini *li aŭ ŝi*. 2. *dev'ig'i* = faire devoir = obliger. 3. *du fojon aŭ du'foj'e*, de même: *dom'e'n* = *al dome*(= *al + en domo*).

La fée (suite) 1. Parce que chacun aime ordinairement une personne, qui lui est semblable, c'est pourquoi cette mère là aimait chaleureusement sa fille plus âgée, et dans le même temps elle avait une terrible haine contre la plus jeune. 2. Elle l'obligeait à manger dans la cuisine et à trimer sans cesse. 3. Entres autres affaires cette malheureuse enfant devait deux fois par jour aller puiser de l'eau en un lieu très éloigné et rapporté à la maison une grande cruche remplie.

§14

1. Mi havas cent pomojn. — 2. Mi havas centon da pomoj. — 3. Tiu ĉi urbo havas milionon da loĝantoj. — 4. Mi aĉetis dekduon (aŭ dek-duon) da kuleroj kaj du dekduojn da forkoj. —

5. Mil jaroj (aŭ milo da jaroj) faras miljaron. — 6. Unue mi redonas al vi la monon, kiun vi pruntis al mi; due mi dankas vin por la prunto; trie mi petas vin ankaŭ poste prunti al mi, kiam mi bezonos monon. — 7. Por ĉiu tago mi ricevas kvin frankojn, sed por la hodiaŭa tago mi ricevis duoblan pagon, t. e. (= tio estas) dek frankojn. — 8. Kvinoble sep estas tridek kvin. — 9. Tri estas duono de ses. — 10. Ok estas kvar kvinonoj de dek. — 11. Kvar metroj da tiu ĉi ŝtofo kostas naŭ frankojn; tial du metroj kostas kvar kaj duonon frankojn (aŭ da frankoj). — 12. Unu tago estas tricent-sesdek-kvinono aŭ tricent-sesdek-sesono de jaro. — 13. Tiuj ĉi du amikoj promenas ĉiam duope. — 14. Kvinope ili sin ĵetis sur min, sed mi venkis ĉiujn kvin atakantojn. — 15. Por miaj kvar infanoj mi aĉetis dek du pomojn, kaj al ĉiu el la infanoj mi donis po tri pomoj. — 16. Tiu ĉi libro havas sesdek paĝojn; tial, se mi legos en ĉiu tago po dek kvin paĝoj, mi finos la tutan libron en kvar tagoj.

on	marque les nombres fractionnaires; ex. kvar quatre — kvarono le quart marks fractions; e.g. kvar four — kvarono a fourth, quarter Bruchzahlwort; z.B. kvar vier — kvarono Viertel означает числительное дробное; напр. kvar четыре — kvarono четверть liczebnik ułamkowy; np. kvar cztery — kvarono ćwierć.
da	de (après les mots marquant mesure, poids, nombre) is used instead of de after words expressing weight or measure ersetzt den Genitiv nach Mass, Gewicht u. drgl. bezeichnenden Wörtern замѣняетъ родительный падежъ послѣ словъ, означающихъ мѣру, вѣсъ и т. д. zastępuje przypadek drugi po słowach oznaczających miarę, wagę i. t. p.
urb	ville town Stadt городъ miasto.
loĝ	habiter, loger lodge wohnen жить, квартировать mieszkać.
ant	marque le participe actif ending of pres. part. act. in verbs bezeichnet das Participium praes. act. означает причастіе настоящего времени дѣйств. залора oznacza imiesłów czynny czasu teraźniejsz.
aĉet	acheter buy kaufen покупать kupować.
aŭ	ou or oder или albo, lub.
kuler	cuillère spoon Löffel ложка łyżka.
fork	fourchette fork Gabel вилы, вилка widły, widelec.
re	de nouveau, de retour again, back wieder, zurück снова, назадъ znowu, napowrót.
mon	argent (monnaie) money Geld деньги pieniądze.
prunt	prêter lend, borrow leihen, borgen займы давать или брать pożyczać.
dank	remercier thank danken благодарить dziękować.
por	pour for für для, за dla, za.
pet	prier request, beg bitten просить prosić.
ankaŭ	aussi also auch также także.
post	après after, behind nach, hinter послѣ, за po, za, potem.
kiam	quand, lorsque when wann когда kiedy.
bezon	avoir besoin de need, want brauchen нуждаться potrzebować.
+ os	marque le futur ending of future tense in verbs bezeichnet das Futur означает будущее время oznacza czas przyszły.
obl	marque l'adjectif numéral multiplicatif; ex. du deux — duobla double ...fold; e.g. du two — duobla twofold, duplex bezeichnet das ervielfachungszahlwort; z.B. du zwei — duobla zweifach означает числительное множительное; напр. du два — duobla двойной oznacza liczebnik wieloraki; np. du dwa — duobla podwójny.
pag	payer pay zahlen платить płacić.
ŝtofo	étoffe stuff, matter, goods Stoff вещество, матерія materja, materiał.

kosti	coûter cost kosten стоить kosztować.
ĉiam	toujours always immer всегда zawsze.
op	marque l'adjectif numéral collectif; ex. du deux — duope à deux marks collective numerals; e.g. tri three — triope three together Sammelzahlwort; z.B. du zwei — duope selbander, zwei zusammen означает числительное собирательное; напр. du два — duope вдвоем oznacza liczebnik zbiorowy; np. du dwa — duope we dwoje.
ĵet	jeter throw werfen бросать rzucić.
venk	vaincre conquer siegen побѣждать zwyciężać.
atak	attaquer attack angreifen нападать atakować.
paĝ	page (d'un livre) page Seite (Buch-) страница stronica.
+ po	par, à raison de, au taux de ло(при числительных)
se	si if wenn если jeżeli.
fin	finir end, finish enden, beenden кончать kończyć.
tut	entier, total whole ganz цѣлый, весь cały.

Remarque : ⁵ Aujourd'hui on emploie plus facilement jarmilo, avec raison s'il s'agit d'un millénaire : millier d'années qui se suivent de la première à la millième année du calendrier. Idem pour jarcento. ⁶ On peut préciser : prunte doni aŭ ricevi. ⁷ T. e., est considérée comme une incise, la précision des dix francs dek frankojn reste complément de ricevis. ^{15, 16} op = par groupe de, et po par, au taux de, à raison de, c'est un modificateur du numéral en distributif ou préposition inusitée en français, ici ĉiu n'est donc pas obligatoire.

1. J'ai cent pommes. — 2. J'ai une centaine de pommes. — 3. Cette ville ci a un million d'habitants. — 4. J'ai acheté une douzaine de cuillères et deux douzaines de fourchettes. — 5. Mille ans (ou un millier d'années) fait un millénaire. — 6. D'abord_{premièrement} je vous redonne l'argent que vous m'avez prêtée, deuxièmement je vous remercie pour le prêt, troisièmement je vous prie aussi de me prêter plus tard quand j'aurai besoin d'argent. — 7. Pour chaque jour j'ai reçu cinq francs, mais pour aujourd'hui_{le jour présent} j'ai reçu une double paye, c à d (c'est-à-dire) dix francs. — 8. Sept au quintuple_{multiplié par cinq} donne_{est} trente-cinq. — 9. Trois est la moitié de six. — 10. Huit est les quatre cinquièmes de dix. — 11. Quatre mètres de cette étoffe ci coûte neuf francs, aussi deux mètres coûtent-ils quatre francs et demi (ou ... de francs). — 12. Un jour est le trois cent soixante-cinquième ou le trois cent soixante-sixième d'une année. — 13. Ces deux amis là se promènent toujours par deux. — 14. À cinq ils se sont jetés sur moi, mais j'ai vaincu tous ces cinq assaillants. — 15. Pour mes quatre enfants j'ai acheté douze pommes, et à chacun de mes enfants j'ai donné trois pommes. — 16. Ce livre-ci a soixante pages, pour cette raison, si je lis (durant) chaque jour quinze pages, je finirai le livre entier en quatre jours.

§15 La feino (Daŭrigo).

1. En unu tago, kiam ŝi estis apud tiu fonto, venis al ŝi malriĉa virino, kiu petis ŝin, ke ŝi donu al ŝi trinki. 2. “Tre volonte, mia bona,”; diris la bela knabino. 3. Kaj ŝi tuj lavis sian kruĉon kaj ĉerpis akvon en la plej pura loko de la fonto kaj alportis al la virino, ĉiam subtenante la kruĉon, por ke la virino povu trinki pli oportune. 4. Kiam la bona virino trankviligis sian soifon, ŝi diris al la knabino: 5. “Vi estas tiel bela, tiel bona kaj tiel honesta, ke mi devas fari al vi donacon”. 6. (ĉar tio ĉi estis feino, kiu prenis sur sin la formon de malriĉa vilaĝa virino, por vidi, kiel granda estos la ĝentileco de tiu ĉi juna knabino). 7. “Mi faras al vi donacon,” daŭrigis la feino, “ke ĉe ĉiu vorto, kiun vi diros, el via buŝo eliros aŭ floro aŭ multekosta ŝtono.”

font	source fountain Quelle источникъ źródło.
riĉ	riche rich reich богатый bogaty.
vir	homme (sexe) man Mann мужчина, мужъ mężczyzna, małż.
vol ont e	volontiers willingly gern охотно chętnie.
tuj	tout de suite, aussitôt immediate bald, sogleich сейчасъ natychmiast.
lav	laver wash waschen мыть myć.
sub	sous under, beneath, below unter подъ pod.
ten	tenir hold, grasp halten держать trzymać.
oportun	commode, qui est à propos opportune, suitable bequem удобный wygodny.
trankvil	tranquille quiet ruhig спокойный spokojny.
soif	avoir soif thirst dursten жаждать pragnąć.
donac	faire cadeau make a present schenken дарить darować.
pren	prendre take nehmen брать brać.
form	forme form Form форма forma, kształt.
vilag	village village Dorf деревня wieś.
gentil	gentil, poli polite, gentle höflich вѣжливый grzeczny.
ĉe	chez at bei у, при u, przy.

1. Un jour, qu'elle était près de cette source, vint à elle une femme pauvre, qui la pria de lui donner ^{qu'elle lui donne} à boire. 2. « Très volontiers, ma bonne (dame) », dit la belle fille. 3. Et elle lava aussitôt sa cruche et puisa de l'eau dans l'endroit le plus propre de la source et apporta al la femme, en soutenant tout le temps la cruche pour que la femme puisse boire plus aisément. 4. Quand la bonne femme eut apaisé sa soif, elle dit à la fille : 5. « Vous êtes tellement belle, si bonne et si honnête, que je dois vous faire un cadeau », 6. (Parce que celle-ci était une fée, qui avait recouvert l'aspect d'une pauvre villageoise, afin de voir, combien était grande la politesse de cette jeune fille). 7. « Je te fais un don », continua la fée, « qu'à chaque mot que tu diras, de ta bouche sortira soit une fleur soit une pierre précieuse. »

§16

1. Mi legas. — 2. Ci skribas (anstataŭ „ci” oni uzas ordinare „vi”). — 3. Li estas knabo, kaj ŝi estas knabino. — 4. La tranĉilo tranĉas bone, ĉar ĝi estas akra. — 5. Ni estas homoj. — 6. Vi estas infanoj. — 7. Ili estas rusoj. — 8. Kie estas la knaboj? — 9. Ili estas en la ĝardeno. — 10. Kie estas la knabinoj? — 11. Ili ankaŭ estas en la ĝardeno. — 12. Kie estas la tranĉiloj? — 13. Ili kuŝas sur la tablo. — 14. Mi vokas la knabon, kaj li venas. — 15. Mi vokas la knabinon, kaj ŝi venas. — 16. La infano ploras, ĉar ĝi volas manĝi. — 17. La infanoj ploras, ĉar ili volas manĝi. — 18. Knabo, vi estas neĝentila. — 19. Sinjoro, vi estas neĝentila. — 20. Sinjoroj, vi estas neĝentilaj. — 21. Mia hundo, vi estas tre fidela. — 22. Oni diras, ke la vero ĉiam venkas. — 23. En la vintro oni hejtas la fornojn. — 24. Kiam oni estas riĉa (aŭ riĉaj), oni havas multajn amikojn.

ci	tu, toi, thou du ты ty.
anstataŭ	au lieu de instead anstatt, statt вмѣсто zamiast.
uz	employer use gebrauchen употреблять używać.
tranĉ	trancher, couper cut schneiden рѣзать rżnąć.
il	instrument; ex. tondi tondre — tondilo ciseaux; pafi tirer (coup de feu) — pafilo fusil instrument; e.g. tondi shear — tondilo scissors Werkzeug; z.B. tondi scheeren — tondilo Scheere; pafi schieesen — pafilo Flinte орудіе;

	напр. tondi стричь — tondilo ножницы; pafi стрѣлять — pafilo ружье narzędzie; np. tondi strydz — tondilo nożyce; pafi strzelać — pafilo fuzya.	
rus	russe Russian Russe русский rossjanin.	
ĝarden	jardin garden Garten садъ ogród.	
vok	appeler call rufen звать wołać.	<i>pour</i> : vol → § 9 ³ .
fidel	fidèle faithful treu вѣрный wierny.	
ver	vérité true Wahrheit истина prawda.	
vintr	hiver winter Winter зима zima.	
hejt	chauffer, faire du feu heat (vb.) heizen топить (печку) palić (w piecu).	
forn	fourneau, poêle, four stove Ofen печь, печка piec.	

Remarque : 'Utilisation des pronoms personnels des deuxièmes et troisièmes personnes. ¹¹ On préfère aujourd'hui mettre **ankaŭ** devant le mot directement concerné - comme : **ne, nur...**¹⁶ Si on ne connaît pas le sexe, on emploie le neutre, pour un bébé notamment. ¹⁸⁻²⁰ non pas **ne estas** mais **estas neĝentila** et non pas **estas ne ĝentila**. Il(s) l'est(le sont) bien effectivement.

1. Je lis. — 2. Tu écris, (au lieu de 'tu' on emploie ordinairement 'vous'). — 3. Il est un garçon, elle est une fille(ou c'est...). — 4. Le couteau coupe bien, car il est acéré. — 5. Nous sommes des hommes. — 6. Vous êtes des enfants. — 7. Ce sont des russes. — 8. Où sont les garçons? — 9. Ils sont dans le jardin. — 10. Où sont les filles ? — 11. Elles aussi sont dans le jardin. — 12. Où sont les couteaux ? — 13. Ils sont (couchés) sur la table. — 14. J'appelle le garçon, et il vient. — 15. J'appelle la fille et elle vient. — 16. L'enfant pleure parce qu'il veut manger. — 17. les enfants pleurent, car ils veulent manger. — 18. Garçon, vous êtes malpoli. — 19. Monsieur, vous êtes malpoli. — 20. Messieurs, vous êtes malpolis. — 21. Mon chien, tu es très fidèle. — 22. On dit que la vérité vainc toujours. — 23. En hiver on fait brûler les fourneaux. — 24. Quand on est riche (ou riches), on a beaucoup d'amis.

§17 La feino (Daŭrigo).

1. Kiam tiu ĉi bela knabino venis domen, ŝia patrino insultis ŝin, kial ŝi revenis tiel malfrue de la fonto. 2. "Pardonu al mi, patrino," diris la malfeliĉa knabino, "ke mi restis tiel longe". 3. Kaj kiam ŝi parolis tiujn ĉi vortojn, elsaltis el ŝia buŝo tri rozoj, tri perloj kaj tri grandaj diamantoj. 4. "Kion mi vidas!" diris ŝia patrino kun grandega miro. 5. "Ŝajnas al mi, ke el ŝia buŝo elsaltas perloj kaj diamantoj! 6. De kio tio ĉi venas, mia filino?" 7. (Tio ĉi estis la unua fojo, ke ŝi nomis ŝin sia filino). 8. La malfeliĉa infano rakontis al ŝi naive ĉion, kio okazis al ŝi, kaj, dum ŝi parolis, elfalis el ŝia buŝo multego da diamantoj. 9. "Se estas tiel," diris la patrino, "mi devas tien sendi mian filinon. 10. Marinjo, rigardu, kio eliras el la buŝo de via fratino, kiam ŝi parolas; ĉu ne estus al vi agrable havi tian saman kapablon? 11. Vi devas nur iri al la fonto ĉerpi akvon; kaj kiam malriĉa virino petos de vi trinki, vi donos ĝin al ŝi ĝentile."

insult	injurier insult schelten, schimpfen ругать besztać, łajać.	
kial	pourquoi because, wherefore warum почему dlaczego.	
frule	de bonne heure early früh рано рано, wcześnie.	
pardon	pardoner forgive verzeihen прощать przebaczać.	
long	long long lang долгий, длинный długi.	
salt	sauter, bondir leap, jump springen прыгать skakać.	
perl	perle pearl Perle жемчугъ perła.	<i>pour</i> grand → § 13 ³ .
diamant	diamant diamond Diamant алмазь djament.	
mir	s'étonner, admirer wonder sich wundern удивляться dziwić się.	

ŝajn	sembler seem scheinen казаться wydawać się.
nom	nommer, appeler name, nominate nennen называть nazywać.
naiv	naïf naïve naiv наивный naiwny.
okaz	avoir lieu, arriver happen vorfallen случаться zdarzać się.
dum	pendant, tandis que while während пока, между тѣмъ какъ póki.
+ fal	tomber fall fallen падать padać.
+ tie	là, là-bas, y там
send	envoyer send senden, schicken посылать posyłać.
+ rigard	regarder смотреть
+ ĉu	est-ce que, si (question indirecte whether ob ли, развѣ czy.
+ us	marque le conditionnel (ou le subjonctif) ending of conditional in verbs bezeichnet den Konditionalis (oder Konjunktiv) означает условное наклонение (или сослагательное) oznacza tryb warunkowy.mode conditionnel
+ tia	tel(le sorte), un tel such solcher такой taki.
kapabl	capable, apte capable fähig способный zdolny.

Remarque :¹ Interrogation indirecte. ³ paroli, *aujourd'hui on emploie* eldiri. ⁴ sia filino est attribut du complément, au nominatif.

1. Quand cette belle fille vint au logis, sa mère l'insulta, de revenir_(se demandant) pourquoi revenait-elle Si tard de la source. 2. « Je vous demande pardon mère », dit la malheureuse fille, « si je suis restée si longtemps (d'être rester si longtemps) ». 3. Et quand elle prononça ces mots, sorti de sa bouche trois roses, trois perles et trois gros diamants . 4. « Que vois-je ! » dit sa mère avec un énorme étonnement. 5. « Je crois qu'il s'exhale de sa bouche des perles et des diamants ! 6. D'où cela provient-il ma fille ? 7. (Ce fut là la première fois qu'elle l'appela sa fille). 8. La pauvre enfant lui raconta naïvement tout, ce qui lui était arrivé, et, pendant qu'elle parlait, surgit de sa bouche une rivière de diamants. 9. « S'il en est ainsi », dit la mère, « je dois y envoyer ma fille. 10. Marinette, regarde, ce qui sort de la bouche de ta sœur, quand elle parle, ne te serait-il pas agréable d'avoir un tel don ? 11. Tu n'as qu'à aller à la source puiser de l'eau, et quand une pauvre femme te demandera à boire, tu lui en donneras gentiment.

§18

1. Li amas min, sed mi lin ne amas. — 2. Mi volis lin bati, sed li forkuris de mi. — 3. Diru al mi vian nomon. — 4. Ne skribu al mi tiajn longajn leterojn. — 5. Venu al mi hodiaŭ vespere. — 6. Mi rakontos al vi historion. — 7. Ĉu vi diros al mi la veron? — 8. La domo apartenas al li. — 9. Li estas mia onklo, ĉar mia patro estas lia frato. — 10. Sinjoro Petro kaj lia edzino tre amas miajn infanojn; mi ankaŭ tre amas iliajn (infanojn). — 11. Montru al ili vian novan veston. — 12. Mi amas min mem, vi amas vin mem, li amas sin mem, kaj ĉiu homo amas sin mem. — 13. Mia frato diris al Stefano, ke li amas lin pli, ol sin mem. — 14. Mi zorgas pri ŝi tiel, kiel mi zorgas pri mi mem; sed ŝi mem tute ne zorgas pri si kaj tute sin ne gardas. — 15. Miaj fratoj havis hodiaŭ gastojn; post la vespermanĝo niaj fratoj eliris kun la gastoj el sia domo kaj akompanis ilin ĝis ilia domo. — 16. Mi jam havas mian ĉapelon; nun serĉu vi vian. — 17. Mi lavis min en mia ĉambro, kaj ŝi lavis sin en sia ĉambro. — 18. La infano serĉis sian pupon; mi montris al la infano, kie kuŝas ĝia pupo. — 19. Oni ne forgesas facile sian unuan amon.

kur	courir run laufen бѣгать biegać, lecieć.	
vesper	soir evening Abend вечеръ wieczór.	<i>pour</i> ĉu → 17 ¹¹
edz	mari, époux married person, husband Gemahl супругъ małżonek.	

montri	montrer show zeigen показывать pokazywać.
nov	nouveau new neu новый nowy.
vest	vêtir, habiller clothe ankliden одѣвать odziewać, ubierać.
mem	même (moi-, toi-, etc.) self selbst самъ sam.
zorg	avoir soin care, be anxious sorgen заботиться troszczyć się.
gardi	garder guard hüten стеречь, беречь strzedz.
gast	hôte guest Gast гость gość.
akompan	accompagner accompany begleiten сопровождать towarzyszyć.
ĝis	jusqu'à up to, until bis до do, aż.
serĉi	chercher search suchen искать szukać.
pup	poupée doll Puppe кукла lalka.
forgesi	oublier forget vergessen забывать zapominać.
facil	facile easy leicht легкий łatwy, lekki.

§19 La feino (Daŭrigo).

1. “Estus tre bele,” respondis la filino malĝentile, “ke mi iru al la fonto!” — 2. “Mi volas ke vi tien iru,” diris la patrino, “kaj iru tuj!” 3. La filino iris, sed ĉiam murmurante. 4. Ŝi prenis la plej belan arĝentan vazon, kiu estis en la loĝejo. 5. Apenaŭ ŝi venis al la fonto, ŝi vidis unu sinjorinon, tre riĉe vestitan, kiu eliris el la arbaro kaj petis de ŝi trinki. 6. (tio ĉi estis tiu sama feino, kiu prenis sur sin la formon kaj la vestojn de princino, por vidi, kiel granda estos la malboneco de tiu ĉi knabino). 7. “Ĉu mi venis tien ĉi,” diris al ŝi la malĝentila kaj fiera knabino, “por doni al vi trinki?” 8. Certe, mi alportis arĝentan vazon speciale por tio, por doni trinki al tiu ĉi sinjorino! 9. Mia opinio estas: prenu mem akvon, se vi volas trinki.” — 10. “Vi tute ne estas ĝentila,” diris la feino sen kolero. 11. “Bone, ĉar vi estas tiel servema, mi faras al vi donacon, ke ĉe ĉiu vorto, kiun vi parolos, eliros el via buŝo aŭ serpento aŭ rano.”

+ respond	répondre отвечать	<i>pour</i> : us	→ 17 ¹¹ .
murmur	murmurer, grommeler murmur murren, brummen ворчать mruczeć.		
vazo	vase vase Gefäß сосудъ naczynie.		
arĝent	argent (métal) silver Silber серебро srebro.		
apenaŭ	à peine scarcely kaum едва ledwie.		
ar	une réunion de certains objets; ex. arbo arbre — arbaro forêt a collection of objects; e.g. arbo tree — arbaro forest; ŝtupo step — ŝtuparo stairs Sammlung gewisser Gegenstände; z.B. arbo Baum — arbaro Wald; ŝtupo Stufe — ŝtuparo Treppe, Leiter собрание данныхъ предметовъ; напр. arbo дерево — arbaro лѣсъ; ŝtupo ступень — ŝtuparo лѣстница zbiór danych przedmiotów; np. arbo drzewo — arbaro las; ŝtupo szczebel — ŝtuparo drabina.		
princ	prince prince Fürst, Prinz принць, князь książę.		
cert	certain certain, sure sicher, gewiss вѣрный, извѣстный pewny.		
special	spécial special speciell специальный specjalny.		
opini	opinion opinion Meinung мнѣние opinja.		
kolero	se fâcher be angry zürnen сердиться gniewać się.		
serv	servir serve dienen служить służyć.		
em	qui a le penchant, l'habitude; ex. babili babiller — babilema babillard inclined to; e.g. babili chatter — babilema talkative geneigt, gewohnt; z.B. babili plaudern — babilema geschwätzig склонный, имѣющий привычку; напр. babili болтать — babilema болтливый skłonny, przyzwyczajony; np. babili paplać — babilema gadula.		

serpento serpent | serpent | Schlange | змѣя | wąż.
 rano grenouille | frog | Frosch | лягушка | żaba.

1. « Il manquerait plus qu'ça, » répondit la fille insolemment, « que j'aille à la source ! ». 2. « Je veux que tu y ailles » dit la mère, « et tout à l'heure immédiatement ! » 3. La fille alla, mais tout en grommelant. 4. Elle prit le plus beau flacon d'argent, qui fût dans le logement. 5. Elle ne fut pas plus tôt arrivée à la fontaine, qu'elle vit une dame, très richement vêtue, qui sortit de la forêt et lui demanda à boire. 6. (Ceci était cette même fée, qui avait pris l'air et les habits d'une princesse, pour voir jusqu'où irait la méchanceté de cette fille). 7. « Suis-je venue ici », lui dit la fille méchante et fière, « pour vous donner à boire ? » 8. Justement j'ai apporté un flacon d'argent tout exprès pour donner à boire à Madame ! 9. J'en suis d'avis : buvez à même si vous voulez boire. » 10. « Vous n'êtes guère polie, » reprit la fée, sans se mettre en colère. 11. « Hé bien, puisque vous êtes si peu obligeante, je vous donne pour don, qu'à chaque parole que vous direz, il vous sortira de la bouche ou un serpent ou un crapaud_{grenouille}. »

§20

1. Nun mi legas, vi legas kaj li legas; ni ĉiuj legas. — 2. Vi skribas, kaj la infanoj skribas; ili ĉiuj sidas silente kaj skribas. — 3. Hieraŭ mi renkontis vian filon, kaj li ĝentile salutis min. — 4. Hodiaŭ estas sabato, kaj morgaŭ estos dimanĉo. — 5. Hieraŭ estis vendredo, kaj postmorgaŭ estos lundo. — 6. Antaŭ tri tagoj mi vizitis vian kuzon kaj mia vizito faris al li plezuron. — 7. Ĉu vi jam trovis vian horloĝon? — 8. Mi ĝin ankoraŭ ne serĉis; kiam mi finos mian laboron, mi serĉos mian horloĝon, sed mi timas, ke mi ĝin jam ne trovos. — 9. Kiam mi venis al li, li dormis; sed mi lin vekis. — 10. Se mi estus sana, mi estus feliĉa. — 11. Se li scius, ke mi estas tie ĉi, li tuj venus al mi. — 12. Se la lernanto scius bone sian lecionon, la instruanto lin ne punus. — 13. Kial vi ne respondas al mi? — 14. Ĉu vi estas surda aŭ muta? — 15. Iru for! — 16. Infano, ne tuŝu la spegulon! — 17. Karaj infanoj, estu ĉiam honestaj! — 18. Li venu, kaj mi pardonos al li. 19. Ordonu al li, ke li ne babilu. — 20. Petu ŝin, ke ŝi sendu al mi kandelon. — 21. Ni estu gajaj, ni uzu bone la vivon, ĉar la vivo ne estas longa. — 22. Ŝi volas danci. — 23. Morti pro la patrujo estas agrable. — 24. La infano ne ĉesas petoli.

sid	être assis sit sitzen сидѣть siedzieć.
silent	se taire be silent schweigen молчать milczeć.
hieraŭ	hier yesterday gestern вчера wczoraj.
renkont	rencontrer meet begegnen встрѣчать spotykać.
salut	saluer salute, greet grüssen кланяться kłaniać się.
sabat	samedi Saturday Sonnabend суббота sobota.
morgaŭ	demain to-morrow morgen завтра jutro.
dimanĉ	dimanche Sunday Sonntag воскресенье niedziela.
vendred	vendredi Friday Freitag пятница piątek.
lund	lundi Monday Montag понедѣльник poniedziałek.
vizit	visiter visit besuchen посѣщать odwiedzać.
kuz	cousin cousin Vetter, Cousin двоюродный братъ kuzyn.
plezur	plaisir pleasure Vergnügen удовольствие przyjemność.
horloĝ	horloge, montre clock Uhr часы zegar.
+ ankoraŭ	encore (jusqu'à présent) еще
tim	craindre fear fürchten бояться obawiać się.
dorm	dormir sleep schlafen спать spać.
veki	éveiller, éveiller wake, arouse wecken будить budzić.

sci	savoir know wissen знать wiedzieć.
lecion	leçon lesson Lektion урокъ lekcya.
instru	instruire, enseigner instruct, teach lehren учить uczyć.
pun	punir punish strafen наказывать karać.
surd	sourd deaf taub глухой głuchy.
mut	muet dumb stumm нѣмой niemy.
tuŝ	toucher touch rühren трогать ruszać, dotykać.
spegul	miroir looking-glass Spiegel зеркало zwierciadło.
kar	cher dear theuer дорогой drogi.
ordon	ordonner order, command befehlen приказывать rozkazywać.
babil	babiller, bavarder chatter schwatzen, plaudern болтать paplać.
kandel	chandelle candle Licht, Kerze свѣча świeca.
gaj	gai gay, glad lustig веселый wesoły.
danc	danser dance tanzen танцовать tańczyć.
mort	mourir die sterben умирать umierać.
petol	faire le polisson, faire des bêtises be mischievous muthwillig sein шалить swawolić.

+ pro à cause de, pour | | из-за, ради

uj qui porte, qui contient, qui est peuplé de; ex. pomo pomme — pomujo pommier; cigaro cigare — cigarujo porte-cigares; Turko Turc — Turkujo Turquie | containing, filled with; e. g. cigaro cigar — cigarujo cigar-case; pomo apple — pomujo apple-tree; Turko Turk — Turkujo Turkey | Behälter, Träger (d. h. Gegenstand worin... aufbewahrt wird,... Früchte tragende Pflanze, von... bevölkertes Land); z. B. cigaro Cigarre — cigarujo Cigarrenbüchse; pomo Apfel — pomujo Apfelbaum; Turko Türke — Turkujo Türkei | вмѣститель, носитель (т. е. вещь, въ которой храниться...; растение несущее... или страна, заселенная...); напр. cigaro сигара — cigarujo портъ-сигаръ; pomo яблоко — pomujo яблоня; Turko Турокъ — Turkujo Турція | zawierający, noszący (t. j. przedmiot, w którym się coś przechowuje, roślina, która wydaje owoc, lub kraj, względem zaludniających go mieszkańców; np. cigaro cygario — cigarujo cygarnica; pomo jabłko — pomujo jabłoń; Turko turek — Turkujo Turcyя.

Remarque :⁸on pourrait préciser kiam mi estos fininta. ⁹ĉe li ne conviendrait pas car il y a mouvement, traduire par différents temps du passé. ¹⁰le mode conditionnel dans la principale comme dans la subordonnée(condition). ²³On dirait plutôt por la patrujo aujourd'hui, dans le sens de don à (pour) la patrie.

1. Maintenant je lis, tu lis et il lit, tous nous lisons. — 2. Vous écrivez et les enfants écrivent, ils sont tous assis en silence et écrivent. — 3. Hier j'ai rencontré votre fils et gentiment il m'a salué. — 4. Aujourd'hui c'est samedi, et demain ce sera dimanche. — 5. Hier c'était vendredi, et après-demain ce sera lundi. — 6. Il y a trois jours j'ai visité votre cousin et ma visite lui a fait plaisir. — 7. Avez-vous déjà trouvé votre montre ? — 8. Je ne l'ai pas encore cherchée, quand je finirai mon travail, je chercherai ma montre, mais je crains que je ne la trouverai jamais(plus). — 9. Quand je suis venu chez lui, il dormait, mais je l'ai réveillé. — 10. Si j'étais en bonne santé, je serai heureux. — 11. S'il savait que je suis ici, il viendrait tout de suite à moi. — 12. Si l'élève savait bien sa leçon, l'enseignant ne le punirait pas. — 13. Pourquoi ne me répondez-vous pas ? — 14. Êtes-vous sourd ou muet ? — 15. Foutez-le camp ! — 16. Enfant, ne touchez pas au miroir ! — 17. Chers enfants soyez toujours honnêtes. — 18. Qu'il vienne, et je lui pardonnerai. — 19. Commandez-lui qu'il ne bavarde pas. — 20. Priez-la qu'elle m'envoie une chandelle(bougie). — 21. Soyons gais, employons

bien la vie, car la vie n'est pas longue. — 22. Elle veut danser. — 23. Mourir pour la patrie est agréable. — 24. L'enfant n'arrête pas de faire des bêtises.

§21 La feino (Daŭrigo).

1. Apenaŭ ŝia patrino ŝin rimarkis, ŝi kriis al ŝi: “Nu, mia filino?” — 2. “Jes, patrino”, respondis al ŝi la malĝentilulino, elĵetante unu serpenton kaj unu ranon. — 3. “Ho, ĉielo!” ekkriis la patrino, “kion mi vidas? 4. Ŝia fratino en ĉio estas kulpa; mi pagos al ŝi por tio ĉi!” 5. Kaj ŝi tuj kuris bati ŝin. 6. La malfeliĉa infano forkuris kaj kaŝis sin en la plej proksima arbaro. 7. La filo de la reĝo, kiu revenis de ĉaso, ŝin renkontis; kaj, vidante, ke ŝi estas tiel bela, li demandis ŝin, kion ŝi faras tie ĉi tute sola kaj pro kio ŝi ploras. — 8. “Ho ve, sinjoro, mia patrino forpelis min el la domo”.

rimark	remarquer remark merken, bemerken замѣчать postrzegać, zauważać.
kri	crier cry schreien кричать krzyczeć.
nu	eh bien! euh well! nu! nun ну! no!
jes	oui yes ja да tak.
ek	indique une action qui commence ou qui est momentanée; ex. kanti chanter — ekkanti commencer à chanter; kii crier — ekkii s'écrier denotes sudden or momentary action; e. g. kii cry — ekkii cry out bezeichnet eine anfangende oder momentane Handlung; z. B. kanti singen — ekkanti einen Gesang anstimmen; kii schreien — ekkii aufschreien начало или мгновенность; напр. kanti пѣть — ekkanti запѣть; kii кричать — ekkii вскрикнуть oznacza początek lub chwilowość; np. kanti śpiewać — ekkanti zaśpiewać; kii krzyczeć — ekkii krzyknąć.
kulp	coupable blameable schuldig виноватый winny.
kaŝ	cacher hide (vb.) verbergen прятать chować.
reĝ	roi king König король, царь król.
ĉas	chasser (vénerie) hunt jagen, Jagd machen охотиться polować.
demand	demander, questionner demand, ask fragen спрашивать pytać.
sol	seul only, alone einzig, allein единственный jedyny.
pro	à cause de, pour for the sake of wegen ради dla.
ho	oh! oh! o! och! o! охъ! o! och!
ve	malheur! woe! wehe! увы! biada! nestety!.

Remarque : ⁴ Je lui paierai pour ça, je lui revaudrai en français la métaphore est inverse.
⁷ pro kio on aurait pu dire : kial.

1. Dès que sa mère l'aperçut, elle lui cria : « Hé bien ma fille ? » 2. « Oui mère » lui répondit la brutale, en jetant un serpent et un crapaud. 3. « Ô ciel ! » s'écria la mère, « que vois-je ? 4. C'est sa sœur qui en est cause ; elle me le paiera ! » 5. Et aussitôt elle courut pour la battre. 6. La pauvre enfant s'enfuit et alla se sauver ^{cacher} dans la forêt proche. 7. Le fils du Roi, qui revenait de la chasse, la rencontra ; et la voyant si belle, lui demanda ce qu'elle faisait toute seule et ce qu'elle avait à pleurer. 8. « Hélas ! Monsieur, c'est ma mère qui m'a chassée du logis. »

1. Fluanta akvo estas pli pura, ol akvo staranta senmove. — 2. Promenante sur la strato, mi falis. — 3. Kiam Nikodemo batas Jozefon, tiam Nikodemo estas la batanto kaj Jozefo estas la batato. — 4. Al homo, pekinta senintence, Dio facile pardonas. — 5. Trovinte pomon, mi ĝin manĝis. — 6. La falinta homo ne povis sin levi. — 7. Ne riproĉu vian amikon, ĉar vi mem plimulte meritas riproĉon; li estas nur unufoja mensoginto dum vi estas ankoraŭ nun ĉiam mensoganto. — 8. La tempo pasinta jam neniam revenos; la tempon venontan neniu ankoraŭ konas. — 9. Venu, ni atendas vin, Savonto de la mondo. — 10. En la lingvo "Esperanto" ni vidas la estontan lingvon de la tuta mondo. — 11. Aŭgusto estas mia plej amata filo. — 12. Mono havata estas pli grava ol havita. — 13. Pasero kaptita estas pli bona, ol aglo kaptota. — 14. La soldatoj kondukis la arestitojn tra la stratoj. — 15. Li venis al mi tute ne atendite. — 16. Homo, kiun oni devas juĝi, estas juĝoto.

1. De l'eau courante est plus pure, que de l'eau stagnante. — 2. En me promenant dans la rue, je suis tombé. — 3. Quand Nicodème bat Joseph, alors Nicodème est celui qui bat et Joseph le battu. — 4. À l'homme pêcheur sans le vouloir, Dieu pardonne aisément. — 5. Ayant trouvé une pomme, je l'ai mangée. — 6. L'homme tombé ne put se (re)lever. — 7. Ne réprimandez pas votre ami, car vous-même méritez beaucoup plus un reproche, il n'a été menteur qu'une fois tandis que vous êtes encore en ce moment même en train de mentir. — 8. Le temps passé ne reviendra jamais ; le temps à venir personne ne le connaît encore. — 9. Venez, nous vous attendons, Sauveur du monde. — 10. En la langue « espéranto » nous voyons la langue future du monde entier. — 11. Auguste est mon fils bien (le plus) aimé. — 12. L'argent que l'on a est plus importante que celle que l'on a eue. — 13. Un moineau (déjà)capturé est meilleur qu'un aigle à capturer. — 14. Les soldats conduisirent les appréhendés à travers les rues. — 15. Il m'est parvenu de façon tout-à fait inattendue. — 16. Un homme qu'on doit juger, est un judiciable. (?)

flu	couler flow fließen течь płynąć, cieknać.	
mov	mouvoir move bewegen двигать ruszać.	
strat	rue street Strasse улица ulica.	<i>pour fal</i> → § 17 ⁸
+ tiam	alors, à ce moment then dann тогда wtedy.	
at	marque le participe présent passif ending of pres. part. pass. in verbs bezeichnet das Particīpium praes. passivi означает причастие настоящего времени страд. залога oznacza imiesłów bierny czasu teraźniejszego.	
pek	pécher sin sündigen грѣшить grzeszyć.	
int	marque le participe passé du verbe actif ending of past part. act. in verbs bezeichnet das Particīpium perfecti activi означает причастие прошедшего времени дѣйствит. залога oznacza imiesłów czynny czasu przeszłego.	
intenc	se proposer de intend beabsichtigen намѣреваться zamierzać.	
levi	lever lift, raise aufheben поднимать podnosić.	
riproĉ	reprocher reproach vorwerfen упрекать zarzucać.	
merit	mériter merit verdienen заслуживать zasługiwać.	
mensog	mentir tell a lie lügen лгать kłamać.	
pas	passer pass vergehen проходить przechodzić.	
neniam	ne... jamais never niemals никогда nigdy.	
ont	marque le participe futur d'un verbe actif ending of fut. part. act. in verbs bezeichnet das Particīpium fut. act. означает причастие будущего времени дѣйствит. залога oznacza imiesłów czynny czasu przyszłego.	
neniu	personne nobody Niemand никто nikt.	
atend	attendre wait, expect warten, erwarten ждать, ожидать czekać.	
sav	sauver save retten спасать ratować.	

mond	monde world Welt міръ świat.
lingv	langue, langage language Sprache языкъ, рѣчь język, mowa.
grav	grave, important important wichtig важный ważny.
paser	passereau sparrow Sperling воробей wróbel.
kapt	attraper catch fangen ловить chwycić.
agl	aigle eagle Adler орелъ orzeł.
ot	marque le participe futur d'un verbe passif ending of fut. part. pass. in verbs bezeichnet das Particinium fut. pass. означаетъ причастіе будущ. времени страд. залога oznacza imiesłów bierny czasu przyszłego.
soldat	soldat soldier Soldat солдатъ żołnierz.
konduk	conduire conduct führen вести prowadzić.
arest	arrêter arrest verhaften арестовать aresztować.
tra	à travers through durch черезъ, сквозь przez (wskroś).
juĝ	juger judge richten, urtheilen судить sądzić.

§23 La feino (Fino)

1. La reĝido, kiu vidis, ke el ŝia buŝo eliris kelke da perloj kaj kelke da diamantoj, petis ŝin, ke ŝi diru al li, de kie tio ĉi venas. 2. Ŝi rakontis al li sian tutan aventuron. 3. La reĝido konsideris, ke tia kapablo havas pli grandan indon, ol ĉio, kion oni povus doni dote al alia fraŭlino, forkondukis ŝin al la palaco de sia patro, la reĝo, kie li edziĝis je ŝi. 4. Sed pri ŝia fratino ni povas diri, ke ŝi fariĝis tiel malaminda, ke ŝia propra patrino ŝin forpelis de si; kaj la malfeliĉa knabino, multe kurinte kaj trovinte neniun, kiu volus ŝin akcepti, baldaŭ mortis en angulo de arbaro.

kelke	quelque some mancher, einige нѣкоторый, нѣсколько niektóry, kilka.
aventur	aventure adventure Abenteuer приключение przygoda.
konsider	considérer consider betrachten, erwägen соображать zastanawiać się.
ind	mérite, qui mérite, est digne worthy, valuable würdig, werth достойный godny, wart.
dot	dot dowry Mitgift приданое posag.
palac	palais palace Schloss (Gebäude) дворець pałac.
iĝ	se faire, devenir...; ex. pala pâlè — paliĝi pâlir; sisi être assis — sisiĝi s'asseoir to become; e. g. pala pale — paliĝi turn pale; sisi sit — sisiĝi become seated zu etwas werden, sich zu etwas veranlassen; z. B. pala blass — paliĝi erblassen; sisi sitzen — sisiĝi sich setzen дѣлаться чѣмъ нибудь, заставить себя; напр. pala блѣдный — paliĝi блѣднѣть; sisi сидѣть — sisiĝi сѣсть stawać się czemś; np. pala blady — paliĝi blednać; sisi siedzieć — sisiĝi usiąść.
je	se traduit par différentes prépositions can be rendered by various prepositions kann durch verschiedene Präpositionen übersetzt werden можетъ быть переведено различнымъ предлогами może być przetłumaczone za pomocą różnych przyimków.
prop	propre (à soi) own (one's own) eigen собственный własny.
akcept	accepter accept annehmen принимать przyjmować.
baldaŭ	bientôt soon bald сейчасъ, скоро zaraz.
angul	coin, angle corner, angle Winkel уголъ kąt.

1. Le fils du Roi qui vit sortir de sa bouche quelques perles et autant de diamants, la pria de lui dire d'où cela lui venait. 2. Elle lui conta toute son aventure. 3. Le Prince considérant

qu'un tel don valait mieux que tout ce qu'on pouvait donner en mariage à une autre, l'emmena au palais du Roi son père, où il l'épousa. 4. Quant à sa sœur nous pouvons dire, qu'elle se fit tant haïr, que sa propre mère la chassa de chez elle ; et la malheureuse, après avoir bien couru sans trouver personne qui voulût la recevoir, alla mourir au coin d'un bois.

§24

1. Nun li diras al mi la veron. — 2. Hieraŭ li diris al mi la veron. — 3. Li ĉiam diradis al mi la veron. — 4. Kiam vi vidis nin en la salono, li jam antaŭe diris al mi la veron (aŭ li estis dirinta al mi la veron). — 5. Li diros al mi la veron. — 6. Kiam vi venos al mi, li jam antaŭe diros al mi la veron (aŭ li estos dirinta al mi la veron; aŭ antaŭ ol vi venos al mi, li diros al mi la veron). — 7. Se mi petus lin, li dirus al mi la veron. — 8. Mi ne farus la eraron, se li antaŭe dirus al mi la veron (aŭ se li estus dirinta al mi la veron). — 9. Kiam mi venos, diru al mi la veron. — 10. Kiam mia patro venos, diru al mi antaŭe la veron (aŭ estu dirinta al mi la veron). — 11. Mi volas diri al vi la veron. — 12. Mi volas, ke tio, kion mi diris, estu vera (aŭ mi volas esti dirinta la veron).

salon   salon | saloon | Salon | залъ | salon.

pour : os voir 14.

1. Maintenant il me dit la vérité. — 2. Hier il m'a dit la vérité. — 3. Il me disait tout le temps la vérité. — 4. Quand vous nous vîmes au salon, il m'avait déjà dit auparavant la vérité (ou il était m'ayant dit la vérité). — 5. Il me dira la vérité. — 6. Quand vous viendrez à moi, il m'aura déjà auparavant dit la vérité (ou il m'aura dit la vérité ; ou avant que vous veniez à moi, il me dira la vérité). — 7. Si je lui demandais, il me dirait la vérité. — 8. Je n'aurais pas fait l'erreur, s'il m'avait auparavant dit la vérité (ou s'il avait dit la vérité). — 9. Quand je viendrai, dites-moi la vérité. — 10. Quand mon père viendra, dites-moi auparavant la vérité (ou soyez m'ayant dit la vérité). — 11. Je veux vous dire la vérité. — 12. Je veux, que ce que j'ai dit soit vrai (ou je veux avoir dit la vérité).

§25

1. Mi estas amata. Mi estis amata. Mi estos amata. Mi estus amata. Estu amata. Esti amata. — 2. Vi estas lavita. Vi estis lavita. Vi estos lavita. Vi estus lavita. Estu lavita. Esti lavita. — 3. Li estas invitota. Li estis invitota. Li estos invitota. Li estus invitota. Estu invitota. Esti invitota. — 4. Tiu ĉi komercaĵo estas ĉiam volonte aĉetata de mi. — 5. La surtuto estas aĉetata de mi, sekve ĝi apartenas al mi. — 6. Kiam via domo estis konstruata, mia domo estis jam longe konstruita. — 7. Mi ŝciigas, ke de nun la ŝuldoj de mia filo ne estos pagataj de mi. — 8. Estu trankvila, mia tuta ŝuldo estos pagita al vi baldaŭ. — 9. Mia ora ringo ne estus nun tiel longe serĉata, se ĝi ne estus tiel lerte kaŝita de vi. — 10. Laŭ la projekto de la inĝenieroj tiu ĉi fervojo estas konstruota en la daŭro de du jaroj; sed mi pensas, ke ĝi estos konstruata pli ol tri jarojn. — 11. Honesta homo agas honeste. — 12. La pastro, kiu mortis antaŭ nelonge (aŭ antaŭ nelonga tempo), loĝis longe en nia urbo. — 13. Ĉu hodiaŭ estas varme aŭ malvarme? — 14. Sur la kameno inter du potoj staras fera kaldrono; el la kaldrono, en kiu sin trovas bolanta akvo, eliras vaporo; tra la fenestro, kiu sin trovas apud la pordo, la vaporo iras sur la korton.

invit   inviter | invite | einladen | приглашать | zapraszać.

komerc   commercer | trade | handeln, Handel treiben | торговать | handlować.

aĵ   quelque chose possédant une certaine qualité ou fait d'une certaine matière: ex. mola mou — molaĵo partie molle d'une chose | made from or possessing the quality of; e. g.

malnova old — malnovaĵo old things frukto fruit — fruktaĵo something made from fruit | etwas von einer gewissen Eigenschaft, oder aus einem gewissen Stoffe; z. B. malnova alt — malnovaĵo altes Zeug; frukto Frucht — fruktaĵo etwas aus Früchten bereitetes | нѣчто съ даннымъ качествомъ или изъ даннаго матеріала; напр. мола мягкій — молаĵо мякишъ; frukto плодъ — fruktaĵo нѣчто приготовленное изъ плодовъ | oznacza przedmiot posiadajacy pewną własność albo zrobiony z pewnego materiału; np. malnova stary — malnovaĵo starzyzna; frukto owoc — fruktaĵo coś zrobineego z owoców.

sekv	suiivre follow folgen слѣдовать nastąpić.
konstru	construire construct, build bauen строить budować.
ŝuld	devoir (dette) owe schulden быть должнымъ być dłużnym.
or	or (métal) gold Gold золото złoto.
ring	anneau ring (subst.) Ring кольцо pierścień.
lert	adroit, habile skilful geschickt, gewandt ловкій zręczny.
projekt	projet project Entwurf проектъ projekt.
inĝenier	ingénieur engineer Ingenieur инженеръ inżynier.
fer	fer iron Eisen желѣзо żelazo.
voj	route, voie way, road Weg дорога droga.
ag	agir act handeln, verfahren поступать postępować.
pastr	prêtre, pasteur priest, pastor Priester жрецъ, священникъ kapłan.
kamen	cheminée fire-place Kamin каминъ kominek.
pot	pot pot Topf горшокъ garnek.
kaldron	chaudron kettle Kessel котель kocioł.
bol	bouillir boil sieden кипѣть kipieć, wrzeć.
vapor	vapeur steam Dampf паръ para.
pord	porte door Thür дверь drzwi.
kort	cour yard, court Hof дворъ podwórze.

1. Je suis aimé(e). J'étais aimé(e). Je serai aimé(e). Je serais aimé(e). Soyez aimé(e). Être aimé(e). — 2. Vous êtes lavé(e). Vous étiez propre. Vous serez lavé(e). Vous seriez propre. Soyez lavé(e). Être lavé(e). — 3. Il est sur le point d'être invité. Il était près d'être invité. Il sera en passe d'être invité. Il serait près d'être invité. Soyez quelqu'un qu'on va inviter. Être prévu d'être invité. — 4. Cette marchandise est toujours volontiers achetée par moi. — 5. Le pardessus a été acheté par moi, par suite il m'appartient. — 6. Quand votre maison était en construction, ma maison était déjà depuis longtemps construite. — 7. Je fais savoir, que dorénavant les dus de mon fils ne seront pas payés par moi. — 8. Soyez tranquille, ma dette totale vous sera bientôt payée. — 9. Mon anneau en or ne serait pas pour l'instant ainsi cherché longuement, s'il n'avait pas été si adroitement dissimulé par vous. — 10. Selon les projets des ingénieurs, cette voie de chemin de fer est prête d'être construite dans la durée de deux ans, mais je pense, qu'elle restera en construction plus de trois ans. — 11. Un homme honnête agit honnêtement. — 12. Le pasteur, qui mourut, il y a peu de temps (ou avant un court laps de temps), a habité longtemps dans notre ville. — 13. Aujourd'hui fait-il chaud ou froid ? — 14. Sur la cheminée entre deux pots se tient un chaudron, du chaudron, dans lequel se trouve de l'eau bouillante, sort de la vapeur ; au travers de la fenêtre, qui se trouve à côté de la porte, la vapeur se rend dans la cour.

§26

1. Kie vi estas? — 2. Mi estas en la ĝardeno. — 3. Kien vi iras? — 4. Mi iras en la ĝardenon. — 5. La birdo flugas en la ĉambro (= ĝi estas en la ĉambro kaj flugas en ĝi). — 6. La birdo flugas en la ĉambro (= ĝi estas ekster la ĉambro kaj flugas nun en ĝin). — 7. Mi vojaĝas en Hispanujo. — 8. Mi vojaĝas en Hispanujon. — 9. Mi sidas sur seĝo kaj tenas la piedojn sur

benketo. — 10. Mi metis la manon sur la tablon. — 11. El sub la kanapo la muso kuris sub la liton, kaj nun ĝi kuras sub la lito. — 12. Super la tero sin trovas aero. — 13. Anstataŭ kafo li donis al mi teon kun sukero, sed sen kremo. — 14. Mi staras ekster la domo, kaj li estas interne. — 15. En la salono estis neniu krom li kaj lia fianĉino. — 16. La hirundo flugis trans la riveron, ĉar trans la rivero sin trovis aliaj hirundoj. — 17. Mi restas tie ĉi laŭ la ordono de mia estro. — 18. Kiam li estis ĉe mi, li staris tutan horon apud la fenestro. — 19. Li diras, ke mi estas atenta. — 20. Li petas, ke mi estu atenta. — 21. Kvankam vi estas riĉa, mi dubas, ĉu vi estas feliĉa. — 22. Se vi scius, kiu li estas, vi lin pli estimus. — 23. Se li jam venis, petu lin al mi. — 24. Ho, Dio! kion vi faras! — 25. Ha, kiel bele! — 26. For de tie ĉi! — 27. Fi, kiel abomene! — 28. Nu, iru pli rapide!

ekster	hors, en dehors de outside, besides ausser, ausserhalb внѣ zewnątrz.
vojaĝ	voyager voyage reisen путешествовать podróżować.
ped	ped foot Fuss, Bein нога noga.
benk	banc bench Bank скамья ławka.
et	marque diminution, décroissance; ex. muro mur — mureto petit mur; ridi rire — rideti sourire denotes diminution of degree; e. g. ridi laugh — rideti smile bezeichnet eine Verkleinerung oder Schwächung; z. B. muro Wand — mureto Wändchen; ridi lachen — rideti lächeln означает уменьшение или ослабление степени; напр. muro стѣна — mureto стѣнка; ridi смѣяться — rideti улыбаться oznacza zmniejszenie lub osłabienie stopnia; np. muro ściana — mureto ścianka; ridi śmiać się — rideti uśmiechać się.
met	mettre put, place hinthun дѣтъ; класть podziać.
kanap	canapé sofa, lounge Канаре диванъ kanapa.
mus	souris mouse Maus мышь mysz.
lit	lit bed Bett кровать łóżko.
super	au dessus de over, above über, oberhalb надъ nad.
aer	air air Luft воздухъ powietrze.
kaf	café coffee Kaffee кофе kawa.
te	thé tea Thee чай herbata.
suker	sucre sugar Zucker сахаръ cukier.
krem	crème cream Schmant, Sahne сливки śmietana.
intern e	à l'intérieur, dedans within innerhalb внутри wewnątrz.
fianĉ	fiancé betrothed person Bräutigam женихъ narzeczony.
hirund	hirondelle swallow Schwalbe ласточка jaskółka.
trans	au delà across jenseit черезъ, надъ przez.
river	rivière, fleuve river Fluss рѣка rzeka.
estr	chef chief Vorsteher начальникъ zwierzchnik.
atent	attentif attentive aufmerksam внимательный uważny.
kvankam	quoique although obgleich хотя chociaż.
dub	douter doubt zweifeln сомнѣваться wątpić.
estim	estimer esteem schätzen, achten уважать szanować.
fi	fi donc! fie! pfui! фи, тѣфу fe!.
abomen	abomination abomination Abscheu отвращение odraza.
rapid	rapide, vite quick, rapid schnell быстрый prędki.

1. Où êtes-vous ? — 2. Je suis dans le jardin. — 3. Où allez-vous ? — 4. Je vais au jardin. — 5. L'oiseau vole dans la pièce (il est dans la chambre et y vole). 6. L'oiseau vole jusqu'à la pièce (il est hors de la pièce et vole maintenant jusque dans elle). 7. Je voyage en Espagne. — 8. Je voyage (pour me rendre) en Espagne. — 9. Je suis assis sur une chaise et tiens les pieds sur un repose-pied.. — 10. J'ai mis la main sur la table.— 11. De sous le canapé la souris a

couru sous le lit, et maintenant elle court sous le lit. — 12. Au-dessus de la terre se trouve l'air. — 13. À la place d'un café il m'a donné du thé avec du sucre, mais sans crème. — 14. Je me tiens hors de la maison, et il est à l'intérieur. — 15. dans le salon il n'y avait personne exceptés lui et sa fiancée. — 16. L'hirondelle a volé au-delà de la rivière, car de l'autre côté de la rivière se trouvaient d'autres hirondelles. — 17. Je reste ici selon l'ordre de mon chef. — 18. Quand il était chez moi, il s'est tenu une heure entière à côté de la fenêtre. — 19. Il dit que je suis attentif. — 20. Il demande que je sois attentif. — 21. Quoique vous soyez riche, je doute que vous soyez heureux. — 22. Si vous saviez qui il est, vous l'estimeriez davantage. — 23. S'il est déjà venu (arrivé), envoyez-le-moi. — 24. Oh Dieu ! Que faites-vous ? — 25. Ah, c'est du beau ! (quelle merveille). — 26. Dégagez d'ici ! — 27. Pouah, quelle abomination ! — 28. Hé bien, allez plus rapidement !

§27

1. La artikolo „la” estas uzata tiam, kiam ni parolas pri personoj aŭ objektoj konataj. — 2. Ĝia uzado estas tia sama kiel en la aliaj lingvoj. — 3. La personoj, kiuj ne komprenas la uzadon de la artikolo (ekzemple rusoj aŭ poloj, kiuj ne scias alian lingvon krom sia propra), povas en la unua tempo tute ne uzi la artikolon, ĉar ĝi estas oportuna sed ne necesa. — 4. Anstataŭ „la” oni povas ankaŭ diri „l” (sed nur post prepozicio, kiu finiĝas per vokalo). — 5. Vortoj kunmetitaj estas kreataj per simpla kunligado de vortoj; oni prenas ordinare la purajn radikojn, sed, se la bonsoneco aŭ la klareco postulas, oni povas ankaŭ preni la tutan vorton, t. e. la radikon kune kun ĝia gramatika finiĝo. — 6. Ekzemploj: skribtablo aŭ skribotablo (= tablo, sur kiu oni skribas); internacia (= kiu estas inter diversaj nacioj); tutmonda (= de la tuta mondo); unutaga (= kiu daŭras unu tagon); unuataga (= kiu estas en la unua tago); vaporŝipo (= ŝipo, kiu sin movas per vaporo); matenmanĝi, tagmanĝi, vespermanĝi; abonpago (= pago por la abono).

artikol	article article Artikel членъ, статья artykuł, przedimek.	
objekt	objet object Gegenstand предметъ przedmiot.	<i>pour tia</i> → 17 ¹¹
kompren	comprendre understand verstehen понимать rozumieć.	
ekzempl	exemple example Beispiel примѣръ przykład.	
polo	Polonais Pole Pole Полякъ Polak.	
neces	nécessaire necessary nothwendig необходимый niezbędny.	
prepozici	préposition preposition Vorwort предлогъ przyimek.	
vokal	voyelle vowel Vokal гласная samogłoska.	
kunmet	composer compound zusammensetzen слагать składać.	
simpl	simple simple einfach простой prosty, zwyczajny.	
lig	lier bind, tie binden связывать wiązać.	
radik	racine root Wurzel корень korzeń.	
son	sonner, rendre des sons sound tönen, lauten звучать brzmieć.	
klar	clair clear klar ясный jasny.	
postul	exiger, requérir require, claim fordern требовать żądać.	
gramatik	grammaire grammar Grammatik грамматика gramatyka.	
naci	nation nation Nation нація, народъ naród, nacja.	
divers	divers various, diverse verschieden различный różny.	
ŝip	navire ship Schiff корабль okręt.	
matenmanĝ	déjeuner breakfast frühstücken завтракать śniadać.	
abon	abonner subscribe abonniren подписываться prenumerować.	

1. L'article « le, la, les, l' » est utilisé quand nous parlons de personnes ou d'objets connus. — 2. Son usage est similaire à celui des autres langues. — 3. Les personnes, qui ne comprennent pas l'usage de l'article (par exemple les russes ou polonais, qui ne connaissent pas une autre langue que la leur), peuvent dans un premier temps ne pas utiliser l'article du tout, car il est opportun mais non nécessaire. — 4. À la place de « la » on peut aussi dire « l' » (mais seulement après une préposition, qui finit par une voyelle). — 5. Les mots composés sont créés par simple réunion de mots, on prend ordinairement les purs radicaux, mais, si l'euphonie ou la clarté l'exige, on peut aussi prendre le mot entier, i.e. le radical avec sa finale grammaticale. — 6. Exemples : écrire-table ou écriture-table (= table sur laquelle on écrit = bureau) ; inter-national (qui est entre diverses nations) ; mondial (du monde entier) ; quotidien (qui dure un jour) ; du premier jour (qui est du premier jour) ; bateau à vapeur (bateau qui se meut par la vapeur) ; petit-déjeuner, déjeuner, dîner, abonnement (prix pour s'abonner).

§28

1. Ĉiuj prepozicioj per si mem postulas ĉiam nur la nominativon. — 2. Se ni iam post prepozicio uzas la akuzativon, la akuzativo tie dependas ne de la prepozicio, sed de aliaj kaŭzoj. — 3. Ekzemple: por esprimi direkton, ni aldonas al la vorto la finon „n”; sekve: tie (= en tiu loko), tien (= al tiu loko); tiel same ni ankaŭ diras: “la birdo flugis en la ĝardenon, sur la tablon”, kaj la vortoj „ĝardenon”, „tablon” staras tie ĉi en akuzativo ne ĉar la prepozicioj „en” kaj „sur” tion ĉi postulas, sed nur ĉar ni volis esprimi direkton, t. e. montri, ke la birdo sin ne trovis antaŭe en la ĝardeno aŭ sur la tablo kaj tie flugis, sed ke ĝi de alia loko flugis al la ĝardeno, al la tablo (ni volas montri, ke la ĝardeno kaj tablo ne estis la loko de la flugado, sed nur la celo de la flugado); en tiaj okazoj ni uzus la finiĝon „n” tute egale ĉu ia prepozicio starus aŭ ne. — 4. Morgaŭ mi veturos Parizon (aŭ en Parizon). — 5. Mi restos hodiaŭ dome. — 6. Jam estas tempo iri domen. — 7. Ni disiĝis kaj iris en diversajn flankojn: mi iris dekstren, kaj li iris maldekstren. — 8. Flanken, sinjoro! — 9. Mi konas neniun en tiu ĉi urbo. — 10. Mi neniel povas kompreni, kion vi parolas. — 11. Mi renkontis nek lin, nek lian fraton (aŭ mi ne renkontis lin, nek lian fraton).

nominativ	nominatif nominative Nominativ именительный падежь pierwszy przypadek.
iam	jamais, un jour at any time, ever irgend wann когда-нибудь kiedyś.
akuzativ	accusatif accusative Accusativ винительный падежь czwarty przypadek.
tie	là-bas, là, y there dort тамъ tam.
depend	dépendre depend abhängen зависеть zależeć.
kaŭz	cause cause Ursache причина przyczyna.
esprim	exprimer express ausdrücken выражать wyrażać.
direkt	diriger direct richten направлять kierować.
cel	viser aim zielen цѣлиться celować.
egal	égal equal gleich одинаковый jednakowy.
ia	quelconque of any kind irgend welcher какой-нибудь jakiś.
vetur	aller, partir journey, travel fahren ъхать jechać.
dis	marque division, dissémination; ex. iri aller — disiri :se séparer, aller chacun de son côté has the same force as the English prefix dis; e. g. semi sow — dissemi

disseminate; ŝiri tear — disŝiri tear to pieces | zer-; z. B. ŝiri reissen — disŝiri zerreissen | раз-; напр. ŝiri рвать — disŝiri разрывать | roz-; np. ŝiri rwać — disŝiri rozrywać.

flank côté | side | Seite | сторона | strona.

dekstr droit, droite | right-hand | recht | правый | prawy.

neniel nullement, en aucune façon | nohow | keineswegs, auf keine Weise | никакъ | w żaden sposób.

nek - nek ni — ni | neither — nor | weder — noch | ни — ни | ani — ani.

1. Toute préposition par elle-même exige toujours seulement le nominatif. — 2. Si nous utilisons quelquefois l'accusatif après une préposition, l'accusatif ici ne dépend alors pas de la préposition mais d'une autre cause. — 3. Par exemple : pour exprimer une direction (**un but**), nous ajoutons au mot la finale « n » ; par suite : là (en ce lieu), là (vers ce lieu) ; de la même manière nous disons : « L'oiseau a volé jusque dans le jardin, jusque sur la table », et les mots „ĝardenon”, „tablon” sont ici à l'accusatif non pas parce que les prépositions „en” et „sur” exigent ceci, mais seulement nous voulions exprimer une direction, c à d. montrer que l'oiseau ne se trouvait pas auparavant dans le jardin ou sur la table et volait là, mais que d'un autre lieu il volait au jardin, à la table (nous voulons montrer, que le jardin, la table n'était pas le lieu du vol, mais seulement le but du vol) ; dans de telles occasions nous utiliserions la finale „n” indifféremment si quelque préposition se tenait là ou non. — 4. Demain je voyagerai à Paris (ou jusque dans Paris). — 5. Je resterai à la maison aujourd'hui. — 6. Il est temps d'aller à la maison. — 7. Nous nous séparâmes et sommes allés de divers côtés : j'allai à droite et lui alla à gauche. — 8. Au large Monsieur ! — 9. Je ne connais personne dans cette ville-ci. — 10. D'aucune façon je ne peux comprendre ce que vous dites. — 11. Je n'ai rencontré ni lui ni son frère (ou je ne l'ai pas rencontré, ni son frère).

§29

1. Se ni bezonas uzi prepozicion kaj la senco ne montras al ni, kian prepozicion uzi, tiam ni povas uzi la komunan prepozicion „je”. — 2. Sed estas bone uzadi la vorton „je” kiel eble pli malofte. — 3. Anstataŭ la vorto „je” ni povas ankaŭ uzi akuzativon sen prepozicio. — 4. Mi ridas je lia naiveco (aŭ mi ridas pro lia naiveco, aŭ: mi ridas lian naivecon). — 5. Je la lasta fojo mi vidas lin ĉe vi (aŭ: la lastan fojon). — 6. Mi veturis du tagojn kaj unu nokton. — 7. Mi sopiras je mia perdita feliĉo (aŭ: mian perditan feliĉon). — 8. El la dirita regulo sekvas, ke se ni pri ia verbo ne scias, ĉu ĝi postulas post si la akuzativon (t. e. ĉu ĝi estas aktiva) aŭ ne, ni povas ĉiam uzi la akuzativon. — 9. Ekzemple, ni povas diri “obei al la patro” kaj “obei la patron” (anstataŭ “obei je la patro”). — 10. Sed ni ne uzas la akuzativon tiam, kiam la klareco de la senco tion ĉi malpermesas; ekzemple: ni povas diri “pardoni al la malamiko” kaj “pardoni la malamikon”, sed ni devas diri ĉiam “pardoni al la malamiko lian kulpon”.

senc sens, acception | sense | Sinn | смыслъ | sens, znaczenie.

komun commun | common | gemeinsam | общий | ogólny, wspólny.

ebl possible | able, possible | möglich | возможный | możliwy.

oft souvent | often | oft | часто | często.

rid rire | laugh | lachen | смѣяться | śmiać się.

last dernier | last, latest | letzt | послѣдний | ostatni.

sopir soupirer | sigh, long for | sich sehnen | тосковать | tęsknić.

regul règle | rule | Regel | правило | prawidło.

verb verbe | verb | Zeitwort | глаголъ | czasownik.

obe obéir | obey | gehorchen | повиноваться | być posłusznym.

permes permettre | permit, allow | erlauben | позволять | pozwalać.

1. Si nous avons besoin d'utiliser une préposition et le sens ne nous montre pas quelle préposition utiliser, alors nous pouvons utiliser la préposition commune „je”. — 2. Mais il est bon d'utiliser le mot „je” le plus rarement qu'il est possible. — 3. À la place du mot „je” nous pouvons aussi utiliser l'accusatif sans préposition. — 4. Je ris de sa naïveté (ou je ris à cause de sa naïveté, ou : je ris pour sa naïveté). — 5. La dernière fois je l'ai vu chez vous (ou : Lors de la dernière fois). — 6. J'ai roulé deux jours et une nuit. — 7. Je me languis de mon bonheur perdu (ou idem). — 8. Il découle de la dite règle que, si nous ne savons pas pour quelque verbe, s'il exige après lui l'accusatif (i.e. ; s'il est actif) ou pas, nous pouvons toujours utiliser l'accusatif. — 9. Par exemple nous pouvons dire « obéir envers le père » et « obéir au père » (au lieu de « obéir par rapport au père). — 10. Mais nous n'utiliserons pas l'accusatif du moment que la clarté du sens ne permet pas cela ; par exemple : nous pouvons dire « pardonner à l'ennemi » et « pardonner l'ennemi », mais nous devons toujours dire « pardonner à l'ennemi sa faute ».

§30

1. Ia, ial, iam, ie, iel, ies, io, iom, iu. — 2. La montritajn naŭ vortojn ni konsilas bone ellerni, ĉar el ili ĉiu povas jam fari al si grandan serion da aliaj pronomoj kaj adverboj. — 3. Se ni aldonas al ili la literon „k”, ni ricevas vortojn demandajn aŭ rilatajn: kia, kial, kiam, kie, kiel, kies, kio, kiom, kiu. — 4. Se ni aldonas la literon „t”, ni ricevas vortojn montrajn: tia, tial, tiam, tie, tiel, ties, tio, tiom, tiu. — 5. Aldonante la literon „ĉ”, ni ricevas vortojn komunajn: ĉia, ĉial, ĉiam, ĉie, ĉiel, ĉies, ĉio, ĉiom, ĉiu. — 6. Aldonante la prefikson „nen”, ni ricevas vortojn neajn: nenia, nenial, neniam, nenie, neniel, nenies, nenio, neniom, neniu. — 7. Aldonante al la vortoj montraj la vorton „ĉi”, ni ricevas montron pli proksiman; ekzemple: tiu (pli malproksima), tiu ĉi (aŭ ĉi tiu) (pli proksima); tie (malproksime), tie ĉi aŭ ĉi tie (proksime). — 8. Aldonante al la vortoj demandaj la vorton „ajn”, ni ricevas vortojn sendiferencajn: kia ajn, kial ajn, kiam ajn, kie ajn, kiel ajn, kies ajn, kio ajn, kiom ajn, kiu ajn. — 9. Ekster tio el la diritaj vortoj ni povas ankoraŭ fari aliajn vortojn, per helpo de gramatikaj finiĝoj kaj aliaj vortoj (sufiksoj); ekzemple: tiam, ĉiam, kioma, tiea, ĉi-tiea, tieulo, tiamulo k. t. p. (= kaj tiel plu).

ia	quelconque, quelque of any kind irgend welcher какой-нибудь jakiś.
ial	pour une raison quelconque for any cause irgend warum почему-нибудь dla jakiejś przyczyny.
iam	jamais, un jour at any time, ever irgend wann, einst когда-нибудь kiedyś.
ie	quelque part any where irgend wo где-нибудь gdzieś.
iel	d'une manière quelconque anyhow irgend wie какъ-нибудь jakoś.
ies	de quelqu'un anyone's irgend jemandes чей-нибудь czyjś.
io	quelque chose anything etwas что-нибудь coś.
iom	quelque peu any quantity ein wenig, irgend wie viel сколько-нибудь ilekolwiek.
iu	quelqu'un any one jemand кто-нибудь ktoś.
konsil	conseiller advise, counsel rathen советовать radzić.
seri	série series Reihe рядъ, серия seria.
pronom	pronom pronoun Fürwort местоимение zaimek.
adverb	adverbe adverb Nebenwort нарѣчіе przysłówek.
liter	lettre (de l'alphabet) letter (of the alphabet) Buchstabe буква litera.
rilat	concerner; avoir rapport à be related to sich beziehen относиться odnosić się.
prefiks	préfixe prefix Präfix приставка przybranka.

ajn	que ce soit ever auch nur бы-ни kolwiek, bądź.
diferenc	différer (v. n.) differ sich unterscheiden различаться różnic się.
help	aider help helfen помогать pomagać.
sufiks	suffixe suffix Suffix суффикс przyrostek.

1. Quelque sorte, quelque raison, une fois, quelque part, quelque manière, se quelqu'un, quelque chose, quelqu'un(e). — 2. Les neuf mots présentés nous conseillons de bien étudier, car à partir d'eux chacun(e) peut déjà se procurer une grande série de pronoms et d'adverbes. — 3. Si nous leurs ajoutons la lettre « *k* », nous obtenons des mots interrogatifs ou relatifs : quelle sorte, pourquoi, quand, où, comme(nt), de qui (dont), quoi, combien, qui (lequel, laquelle). — 4. Si nous ajoutons la lettre « *t* », nous obtenons les démonstratifs : telle sorte, telle raison, alors, là, ainsi (telle manière), de celui, cela, tant, ce(t (te)) ou celui (celle). — 5. En ajoutant la lettre « *ĉ* », nous obtenons des collectifs : toute sorte, toute raison, toujours, partout, toute façon, de tous, tout, tant, chacun(e) ou chaque. — 6. En ajoutant le préfixe « *nen* », nous obtenons des mots négatifs : d'aucune sorte, aucune raison, (ne) jamais, nullepart, aucune façon, de personne, rien, aucunement, personne ou aucun(e). — 7. En ajoutant aux mots démonstratifs le mot « *ĉi* », nous obtenons une indication plus proche ; par exemple : celui là (plus éloigné), celui ci (plus proche), là (loin) , ici (proche). — 8. En ajoutant aux mots interrogatifs « *ajn* », nous obtenons des mots indifférenciés : quel qu'il soit, quelque raison que ce soit, n'importe quand, n'importe où, n'importe comment, de n'importe qui, n'importe quoi, n'importe combien, n'importe qui ou quel. — 9. En dehors des mots cités nous pouvons encore faire d'autres mots, à l'aide de finales grammaticales et d'autres mots (suffixes) ; par exemple d'alors, de tout temps, (de) quelle (quantité), de là, sise, un(e) indigène, un contemporain, etc.

§31

1. Lia kolero longe daŭris. — 2. Li estas hodiaŭ en kolera humoro. — 3. Li koleras kaj insultas. — 4. Li fermis kolere la pordon. — 5. Lia filo mortis kaj estas nun malviva. — 6. La korpo estas morta, la animo estas senmorta. — 7. Li estas morte malsana, li ne vivos pli, ol unu tagon. — 8. Li parolas, kaj lia parolo fluas dolĉe kaj agrable. — 9. Ni faris la kontrakton ne skribe, sed parole. — 10. Li estas bona parolanto. — 11. Starante ekstere, li povis vidi nur la eksteran flankon de nia domo. — 12. Li loĝas ekster la urbo. — 13. La ekstero de tiu ĉi homo estas pli bona, ol lia interno. — 14. Li tuj faris, kion mi volis, kaj mi dankis lin por la tuja plenumo de mia deziro. — 15. Kia granda brulo! kio brulas? — 16. Ligno estas bona brula materialo. — 17. La fera bastono, kiu kuŝis en la forno, estas nun brule varmega. — 18. Ĉu li donis al vi jesan respondon aŭ nean? — 19. Li eliris el la dormoĉambro kaj eniris en la manĝoĉambron. — 20. La birdo ne forflugis: ĝi nur deflugis de la arbo, alflugis al la domo kaj surflugis sur la tegmenton. — 21. Por ĉiu aĉetita funto da teo tiu ĉi komercisto aldonas senpage funton da sukero. — 22. Lernolibron oni devas ne tralegi, sed tralerni. — 23. Li portas rozokoloran superveston kaj teleroforman ĉapelon. — 24. En mia skribotablo sin trovas kvar tirkestoĵoj. — 25. Liaj lipharoj estas pli grizaj, ol liaj vangharoj.

humor	humeur humor Laune расположение духа humor.
ferm	fermer shut schliessen, zumachen запирать замукаć.
korp	corps body Körper тѣло ciało.
anim	âme soul Seele душа dusza.
kontrakt	contracter contract einen Vertrag abschliessen заключать договоръ zawierac umowę.

um suffixe peu employé, et qui reçoit différents sens aisément suggérés par le contexte et la signification de la racine à laquelle il est joint | this syllable has no fixed meaning | Suffix von verschiedener Bedeutung | суффикс безъ постоянного значенія | przyrostek nie mający stałego znaczenia. Plenumi accomplir | fulfil, accomplish | erfüllen | исполнять | spełniać.)

brul	brûler (être en feu) burn (v. n.) brennen (v. n.) горѣть palić się.
lign	bois wood (the substance) Holz дерево, дрова drzewo, drwa.
material	matière material Stoff матеріяль materjał.
baston	bâton stick Stock палка kij, laska.
tegment	toit roof Dach крыша dach.
funt	livre pound Pfund фунтъ funt.
ist	marque la profession; ex. boto botte — botisto bottier; maro mer — maristo marin person occupied with; e. g. boto boot — botisto boot-maker; maro sea — maristo sailor sich mit etwas beschäftigend; z. B. boto Stiefel — botisto Schuster; maro Meer — maristo Seeman занимающийся; напр. boto сапогъ — botisto сапожникъ; maro море — maristo морякъ zajmujący się; np. boto but — botisto szewc; maro morze — maristo marynarz.
kolor	couleur color Farbe краска, цвѣтъ kolor.
supr e	en haut above, upper oben вверху na górze.
teler	assiette plate Teller тарелка talerz.
ter	terre earth Erde земля ziemia.
kest	caisse, coffre chest, box Kiste, Kasten, Lade ящикъ skrzynia.
lip	lèvre lip Lippe губа warga.
har	cheveu hair Haar волосъ włos.
griz	gris grey grau сѣрый, сѣдой szary, siwy.
vang	joue cheek Wange щека policzek.

1. Sa colère a duré longtemps. — 2. Il est d'humeur coléreuse aujourd'hui. — 3. Il tempête et insulte. — 4. Il a fermé la porte avec colère. — 5. Son fils mourut (passa de vie à trépas) et est mort maintenant. — 6. Le corps est mortel, l'âme est immortelle. — 7. Il est mortellement malade, il ne vivra pas plus d'un jour. — 8. Il parle et sa parole coule doucement et agréablement. — 9. Nous avons fait le contrat non pas par écrit mais oralement. — 10. Il est bon orateur. — 11. En se tenant à l'extérieur il ne pouvait voir que le côté extérieur de notre maison. — 12. Il habite hors de la ville. — 13. L'extérieur de cet homme ci est meilleur que son intérieur. — 14. Il a tout de suite fait ce que je voulais, et je l'ai remercié pour l'immédiate réalisation de mon désir. — 15. Quel grand incendie ! Qu'est-ce qui brûle ? — 16. Le bois est un bon matériel combustible. — 17. La tige de fer, qui est dans le four, est maintenant superchaude, brûlante. — 18. Vous a-t-il donné une réponse positive ou négative ? — 19. Il est sorti de la chambre à coucher et est entré dans la salle-à-manger. — 20. L'oiseau ne s'est pas envolé au loin : il a seulement décollé de l'arbre, volé à la maison et monté (en volant) jusque sur le toit. — 21. Pour chaquelivre de thé achetée ce commerçant ci ajoute gratuitement une livre de sucre. — 22. On ne doit pas parcourir un manuel, mais l'étudier. — 23. Il porte un survêtement rose et un chapeau de forme plate. — 24. Il se trouve quatre tiroir dans mon bureau. — 25. Ses moustaches étaient plus grises que ses favoris.

⁵morti = mourir le processus, morto = la mort, morta = mortel(le); malviva = mort(e) l'état.

1. Teatramanto ofte vizitas la teatron kaj ricevas baldaŭ teatrajn manierojn. — 2. Kiu okupas sin je meĥaniko, estas meĥanikisto, kaj kiu okupas sin je ĥemio, estas ĥemiisto. — 3. Diplomatiiston oni povas ankaŭ nomi diplomato, sed fizikiston oni ne povas nomi fiziko, ĉar fiziko estas la nomo de la scienco mem. — 4. La fotografisto fotografis min, kaj mi sendis mian fotografaĵon al mia patro. — 5. Glaso de vino estas glaso, en kiu antaŭe sin trovis vino, aŭ kiun oni uzas por vino; glaso da vino estas glaso plena je vino. — 6. Alportu al mi metron da nigra drapo (Metro de drapo signifus metron, kiu kuŝis sur drapo, aŭ kiu estas uzata por drapo). — 7. Mi aĉetis dekon da ovoĵoj. — 8. Tiu ĉi rivero havas ducent kilometrojn da longo. — 9. Sur la bordo de la maro staris amaso da homoj. — 10. Multaj birdoj flugas en la aŭtuno en pli varmajn landojn. — 11. Sur la arbo sin trovis multe (aŭ multo) da birdoj. — 12. Kelkaj homoj sentas sin la plej feliĉaj, kiam ili vidas la suferojn de siaj najbaroj. — 13. En la ĉambro sidis nur kelke da homoj. — 14. „Da” post ia vorto montras, ke tiu ĉi vorto havas signifon de mezuro.

teatr	théâtre theatre Theater театр teatr.
manier	manière, façon manner Manier, Weise, Art способъ, манера sposób, manjera.
okup	occuper occupy einnehmen, beschäftigen занимать zajmować.
meĥanik	mécanique mechanics Mechanik механика mechanika.
ĥemi	chimie chemistry Chemie химія chemia.
diplomati	diplomatie diplomacy Diplomatie дипломатія dyplomacja.
fizik	physique physics Physik физика fizyka.
scienc	science science Wissenschaft наука nauka.
glas	verre (à boire) glass Glas (Gefäß) стаканъ szklanka.
nigr	noir black schwarz черный czarny.
drap	drap woollen goods Tuch (wollenes Gewebe) сукно sukno.
signif	signifier signify, mean bezeichnen, bedeuten означать oznaczać.
ov	œuf egg Ei яйцо jajko.
bord	bord, rivage shore Ufer берегъ brzeg.
mar	mer sea Meer море morze.
amas	amas, foule crowd, mass Haufen, Menge куча, толпа kupa, tłum.
aŭtun	automne autumn Haufen, Menge осень jesień.
land	pays land, country Land страна kraj.
sufer	souffrir, endurer suffer leiden страдать cierpieć.
najbar	voisin neighbour Nachbar сосѣдъ sąsiad.
mezur	mesurer measure messen мѣрить mierzyć.

1. Un amateur de théâtre va souvent au théâtre et prend bientôt des manières théâtrales. — 2. Qui s’occupe de mécanique est mécanicien, et s’occupe de chimie est chimiste. — 3. Un professionnel de la diplomatie on peut aussi le nommer diplomate, mais un physicien on ne peut nommer physique, car la physique est le nom de la science même. — 4. Le photographe m’a photographié, et j’ai envoyé ma photo(graphie) à mon père. — 5. Un verre à vin est un verre dans lequel se trouvait avant du vin, ou qu’on utilise pour du vin, un verre de vin est un verre rempli de vin. — 6. Apportez-moi un mètre de drap noir (Un mètre à drap signifierait un mètre, qui était sur un drap ou qui est utilisé pour un drap). — 7. J’ai acheté une douzaine d’œufs. — 8. Cette rivière ci a deux cents kilomètres de long. — 9. Sur le bord de mer se tenait une foule d’hommes. — 10. Beaucoup d’oiseaux s’envolent pour des pays plus chauds en automne. — 11. Sur l’arbre se trouvaient beaucoup (ou un grand nombre) d’oiseaux. — 12. Certains hommes se sentent plus heureux quand ils voient les souffrances de ses voisins. — 13. Dans la pièce étaient assis seulement quelques (un petit lot d’) hommes. — 14. „Da” après certain mot indique que ce mot a une signification de mesure.

1. Mia frato ne estas granda, sed li ne estas ankaŭ malgranda: li estas de meza kresko. — 2. Li estas tiel dika, ke li ne povas trairi tra nia mallarĝa pordo. — 3. Haro estas tre maldika. — 4. La nokto estis tiel malluma, ke ni nenion povis vidi eĉ antaŭ nia nazo. — 5. Tiu ĉi malfreŝa pano estas malmola, kiel ŝtono. — 6. Malbonaj infanoj amas turmenti bestojn. — 7. Li sentis sin tiel malfeliĉa, ke li malbenis la tagon, en kiu li estis naskita. — 8. Ni forte malestimas tiun ĉi malnoblan homon. — 9. La fenestro longe estis nefermita; mi ĝin fermis, sed mia frato tuj ĝin denove malfermis. — 10. Rekta vojo estas pli mallonga, ol kurba. — 11. La tablo staras malrekte kaj kredeble baldaŭ renversiĝos. — 12. Li staras supre sur la monto kaj rigardas malsupren sur la kampon. — 13. Malamiko venis en nian landon. — 14. Oni tiel malhelpis al mi, ke mi malbonigis mian tutan laboron. — 15. La edzino de mia patro estas mia patrino kaj la avino de miaj infanoj. — 16. Sur la korto staras koko kun tri kokinoj. — 17. Mia fratino estas tre bela knabino. — 18. Mia onklino estas bona virino. — 19. Mi vidis vian avinon kun ŝiaj kvar nepinoj kaj kun mia nevino. — 20. Lia duonpatrino estas mia bofratino. — 21. Mi havas bovon kaj bovinon. — 22. La juna vidvino fariĝis denove fianĉino.

mez	milieu middle Mitte середина środek.
kresk	croître grow, increase wachsen расти rosnać.
dik	gros thick, fat dick толстый gruby.
larĝ	large broad breit широкий szeroki.
lum	luire light leuchten свѣтить świecić.
mol	mou soft weich мягкий miękki.
turment	tourmenter torment quälen, martern мучить męczyć.
sent	ressentir, éprouver feel, perceive fühlen чувствовать czuć.
beni	bénir bless segnen благословлять błogosławić.
nobl	noble noble edel благородный szlachetny.
rekt	droit, direct straight gerade прямой prosty.
kurb	courbe, tortueux curved krumm кривой krzywy.
kred	croire believe glauben вѣрить wierzyć.
renvers	renverser upset umwerfen, umstürzen опрокидывать przewracać.
mont	montagne mountain Berg гора góra.
kamp	champ, campagne field Feld поле pole.
kok	coq cock Hahn пѣтухъ kogut.
nep	petit-fils grandson Enkel внукъ wnuk.
nev	neveu nephew Neffe племянникъ siostrzeniec, bratanek.
bo	marque la parenté résultant du mariage; ex. patro père — bopatro beau-père relation by marriage; e. g. patrino mother — bopatrino mother-in-law durch Heirath erworben; z. B. patro Vater — bopatro Schwiegervater; frato Bruder — bofrato Schwager приобрѣтенный бракомъ; напр. patro отецъ — bopatro тестъ, свекоръ; frato братъ — bofrato шурина, зять, деверь, nabyty przez małżeństwo; np. patro ojciec — bopatro teść; frato brat — bofrato szwagier.
duonpatr	beau-père step-father Stiefvater отчимъ ojczym.
bov	bœuf ox Ochs быкъ byk.

1. Mon frère n'est pas grand, mais il n'est pas petit également : il est de taille moyenne. — 2. Il est tellement gros qu'il ne peut passer à travers notre porte étroite. — Un cheveu (ou un poil) est très fin. — 4. La nuit est tellement sombre que nous ne pouvons rien voir même juste

devant notre nez. — 5. Ce pain rassis est dur comme une pierre. — 6. De mauvais enfants aiment à tourmenter des bêtes. — 7. Il se sentait tellement malheureux qu'il maudissait le jour où il était né. — 8. Nous méprisons fortement cet homme vil (**ignoble**). — 9. La fenêtre a été longtemps entrouverte, je l'ai fermée, mais mon frère l'a tout de suite à nouveau ouverte. — 10. Une voie droite est plus courte qu'une courbe. — 11. La table est dressée de travers et on peut croire que bientôt elle se renversera. — 12. Il se tient debout en haut de la montagne et regarde le champ vers le bas. — 13. Un ennemi vint dans notre pays. — 14. On m'a tellement gêné, que j'ai gâché tout mon travail. — 15. L'épouse de mon père est ma mère et la grand-mère de mes enfants. — 16. Dans la cour se tient un coq avec trois poules. — 17. Ma sœur est une très belle fille. — 18. Ma tante est une femme bonne. — 19. J'ai vu votre grand-mère avec ses quatre petits-enfants et avec ma nièce. — 20. Sa belle(demi)-mère est ma belle sœur. — 21. J'ai un taureau (**bœuf**) et une vache. — 22. La jeune veuve devint à nouveau une fiancée.

§34

1. La tranĉilo estis tiel malakra, ke mi ne povis tranĉi per ĝi la viandon kaj mi devis uzi mian poŝan tranĉilon. — 2. Ĉu vi havas korktirilon, por malŝtopi la botelon? — 3. Mi volis ŝlosi la pordon, sed mi perdis la ŝlosilon. — 4. Ŝi kombas al si la harojn per arĝenta kombilo. — 5. En somero ni veturas per diversaj veturiloj, kaj en vintro ni veturas per glitveturilo. — 6. Hodiaŭ estas bela frosta vetero, tial mi prenos miajn glitilojn kaj iros gliti. — 7. Per hakilo ni hakas, per segilo ni segas, per fosilo ni fosas, per kudrilo ni kudras, per tondilo ni tondas, per sonorilo ni sonoras, per fajfilo ni fajfas. — 8. Mia skribilaro konsistas el inkujo, sablujo, kelke da plumoj, krajono kaj inksorbilo. — 9. Oni metis antaŭ mi manĝilaron, kiu konsistis el telero, kulero, tranĉilo, forko, glaseto por brando, glaso por vino kaj telertuketo. — 10. En varmega tago mi amas promeni en arbaro. — 11. Nia lando venkos, ĉar nia militistaro estas granda kaj brava. — 12. Sur kruta ŝtuparo li levis sin al la tegmento de la domo. — 13. Mi ne scias la lingvon hispanan, sed per helpo de vortaro hispana-germana mi tamen komprenis iom vian leteron. — 14. Sur tiuj ĉi vastaj kaj herboriĉaj kampoj paŝtas sin grandaj brutaroj, precipe aroj da bellanaj ŝafoj.

viand	viande meat, flesh Fleisch мясо mięso.
poŝ	poche pocket Tasche карманъ kieszeń.
kork	bouchon cork Kork пробка korek.
tir	tirer draw, pull, drag ziehen тянуть ciągnąć.
ŝtop	boucher stop, fasten down stopfen затыкать zatykać.
botel	bouteille bottle Flasche бутылка butelka.
ŝlos	fermer à clef lock, fasten schliessen запира́ть на ключъ zamykać na klucz.
komb	peigner comb kämmen чесать czesać.
somer	été summer Sommer лето lato.
glit	glisser sakte gleiten, glitschen скользить, кататься ślizgać się.
frost	gelée frost Frost морозъ mróz.
veter	temps (température) weather Wetter погода pogoda.
hak	hacher, abattre hew, chop hauen, hacken рубить rąbać.
seg	scier saw sägen пилить piłować.
fos	creuser dig graben копать kopać.
kudr	coudre sew nähen шить szyć.
tond	tondre clip, shear scheeren стричь strzydz.
sonor	tinter give out a sound (as a bell) klingen звенѣть brzęczeć, dzwonić.
fajf	siffler whistle pfeifen свистать świstać.

ink	encre ink Tinte чернила atrament.
sabl	sable sand Sand песокъ piasek.
sorb	humer sip schlürfen хлебать chłipać.
brand	eau-de-vie brandy Branntwein водка wódka.
tuk	mouchoir cloth Tuch (Hals-, Schnupf- etc.) платокъ chustka.
milit	guerroyer fight Krieg führen воевать wojować.
brav	brave, solide valliant, brave tüchtig дѣльный, удалый dzielny, chwacki.
krut	roide, escarpé steep steil крутой stromy.
stup	marche, échelon step Stufe ступень stopień.
Hispan	Espagnol Spaniard Spanier Испанецъ Hiszpan.
German	Allemand German Deutscher Нѣмецъ Niemiec.
tamen	pourtant, néanmoins however, nevertheless doch, jedoch однако jednak.
vast	vaste, étendu wide, vast weit, geräumig обширный,
просторный	obszerny.
herb	herbe grass Gras трава trawa.
pašt	paître pasture, feed animals weiden lassen пасти paść.
brut	brute, bétail brute Vieh скоть bydło.
precip	principalement, surtout particularly besonders,
vorzüglich	преимущественно szczególnie.
lan	laine wool Wolle шерсть wełna.
șaf	mouton sheep Schaf овца owca.

1. Le couteau est tellement désaiguisé, que je ne peux couper la viande avec lui et j'ai dû utiliser mon canif (couteau de poche). — 2. Avez-vous un tire-bouchon, pour déboucher la bouteille ? — 3. Elle se peigne les cheveux avec un peigne en argent. — 4. Elle se peigne les cheveux avec un peigne en argent. — 5. En été nous nous déplaçons par divers véhicules, et en hiver nous voyageons en traîneau. — 6. Aujourd'hui il fait un beau temps de gel, aussi je prendrai mes patins à glace et j'irai patiner. — 7. Avec une hache nous hachons, avec une scie nous scions, avec une bêche nous creusons, avec une aiguille nous cousons, avec des ciseaux nous coupons, avec une cloche nous sonnons, avec un sifflet nous sifflons. — 8. Mon matériel pour écrire est constitué d'un encrier, d'un sablier, de quelques plumes, d'un crayon et d'un buvard. — 9. On a mis devant moi un couvert, qui consistait en une assiette, une cuillère, un couteau, une fourchette, un verre à liqueur, un verre à vin et un dessous d'assiette. — 10. Un jour de canicule j'aime me promener en forêt. — 11. Notre pays vaincra, car notre armée est grande et brave. — 12. Il s'est élevé vers le toit de la maison sur une échelle raide. — 13. Je ne connais pas l'espagnol, mais avec l'aide d'un dictionnaire espagnol-allemand j'ai quand même compris un peu votre lettre. — 14. Sur ces champs vastes et herbeux paissent de grands troupeaux, surtout des moutons à belle laine.

§35

1. Vi parolas sensencaĵon, mia amiko. — 2. Mi trinkis teon kun kuko kaj konfitaĵo. — 3. Akvo estas fluidaĵo. — 4. Mi ne volis trinki la vinon, ĉar ĝi enhavis en si ian suspektan malklaraĵon. — 5. Sur la tablo staris diversaj sukeraĵoj. — 6. En tiuj ĉi boteletoj sin trovas diversaj acidoj: vinagro, sulfuracido, azotacido kaj aliaj. — 7. Via vino estas nur ia abomena acidaĵo. — 8. La acideco de tiu ĉi vinagro estas tre malforta. — 9. Mi manĝis bongustan ovaĵon. — 10. Tiu ĉi granda altaĵo ne estas natura monto. — 11. La alteco de tiu monto ne estas tre granda. — 12. Kiam mi ien veturas, mi neniam prenas kun mi multon da pakaĵo. — 13. Ĉemizojn, kolumojn, manumojn kaj ceterajn similajn objektojn ni nomas tolaĵo, kvankam ili ne ĉiam estas faritaj el tolo. — 14. Glaciaĵo estas dolĉa glaciigita frandaĵo. — 15. La riĉeco

de tiu ĉi homo estas granda, sed lia malsaĝeco estas ankoraŭ pli granda. — 16. Li amas tiun ĉi knabinon pro ŝia beleco kaj boneco. — 17. Lia heroeco tre plaĉis al mi. — 18. La tuta supraĵo de la lago estis kovrita per naĝantaj folioj kaj diversaj aliaj kreskaĵoj. — 19. Mi vivas kun li en granda amikeco.

kuk	gâteau cake Kuchen пирогъ pierożek.
konfit	confire preserve with sugar einmachen (mit Zucker) варить въ сахарѣ smażyć w cukrze.
fluid	liquide fluid flüssig жидкій płynny.
suspekt	suspecter, soupçonner suspect verdächtigen подозревать podejrzewać.
acid	aigre sour sauer кислый kwaśny.
vinagr	vinaigre vinegar Essig уксусъ ocet.
sulfur	soufre sulphur Schwefel сѣра siara.
azot	azote azote Stickstoff азотъ azot.
gust	goût taste Geschmack вкусъ smak, gust.
alt	haut high hoch высокий wysoki.
natur	nature nature Natur природа przyroda.
pak	empaqueter, emballer pack, put ut packen, einpacken укладывать, упаковывать pakować.
ĉemiz	chemise shirt Hemd сорочка koszula.
kol	cou neck Hals шея szyja.
ceter	autre (le reste) rest, remainder übrig прочій pozostały.
tol	toile linen Leinwand полотно płótno.
glaci	glace ice Eis ледъ lód.
frand	goûter par friandise dainty naschen лакомиться złakomić się.
hero	héros hero, champion Held герой bohater.
plaĉ	plaire please gefallen нравиться podobać się.
lag	lac lake See (der) озеро jezioro.
kovr	ouvrir cover verdecken, verhüllen закрывать zakrywać.
naĝ	nager swim schwimmen плавать pływać.
foli	feuille leaf Blatt, Bogen листь liść, arkusz.

1. Vous énoncez des incongruités, mon ami. — 2. J'ai bu un thé avec un gâteau et de la confiture. — 3. L'eau est un liquide. — 4. Je n'ai pas voulu boire le vin, car il contenait quelques impuretés suspectes. — 5. Sur la table se tenaient diverses douceurs. — 6. Dans ces petits flacons se trouvent divers acides : vinaigre, acide sulfurique, acide nitrique et d'autres. — 7. Votre vin n'est que quelque abominable picrate. — 8. L'acidité de ce vinaigre est très faible. — 9. J'ai mangé un bon plat d'œufs. — 10. Ce grand monticule n'est pas un mont naturel. — 11. L'altitude de cette montagne n'est pas très grande. — 12. Quand je me rends quelque part, je n'emporte jamais un grand nombre de bagages. — 13. Chemises, cols, manchettes et autres objets similaires nous les nommons linges, quoiqu'ils ne sont pas toujours fait de toile. — 14. Une glace est une friandise sucrée et glacée. — 15. La richesse de cet homme ci est grande, mais sa folie est encore plus grande. — 16. Il aime cette fille-ci pour sa beauté et sa bonté. — 17. Son héroïsme m'a très plu. — 18. La surface entière du lac était couverte de feuilles flottantes et diverses autres plantes. — 19. Je vis avec lui en grande amitié.

1. Patro kaj patrino kune estas nomataj gepatroj. — 2. Petro, Anno kaj Elizabeto estas miaj gefratoj. — 3. Gesinjoroj N. hodiaŭ vespere venos al ni. — 4. Mi gratulis telegrafe la junajn geedzojn. — 5. La gefianĉoj staris apud la altaro. — 6. La patro de mia edzino estas mia bopatro, mi estas lia bofilo, kaj mia patro estas la bopatro de mia edzino. — 7. Ĉiuj parencoj de mia edzino estas miaj boparencoj, sekve ŝia frato estas mia bofrato, ŝia fratino estas mia bofratino; mia frato kaj fratino (gefratoj) estas la bogefratoj de mia edzino. — 8. La edzino de mia nevo kaj la nevino de mia edzino estas miaj bonevinoj. — 9. Virino, kiu kuracas, estas kuracistino; edzino de kuracisto estas kuracistedzino. — 10. La doktoredzino A. vizitis hodiaŭ la gedoktorojn P. — 11. Li ne estas lavisto, li estas lavistinedzo. — 12. La filoj, nepoj kaj pranepoj de reĝo estas reĝidoj. — 13. La hebreoj estas Izraelidoj, ĉar ili devenas de Izraelo. — 14. Ĉevalido estas nematura ĉevalo, kokido — nematura koko, bovido — nematura bovo, birdido — nematura birdo.

ge les deux sexes réunis; ex. patro père — gepatroj les parents (père et mère) | of both sexes; e. g. patro father — gepatroj parents | beiderlei Geschlechtes; z. B. patro Vater — gepatroj Eltern; mastro Wirth — gemastroj Wirth und Wirthin | обоеро пола, напр. patro отец — gepatroj родители; mastro хозяинъ — gemastroj хозяинъ съ хозяйкой | obojeј plci, np. patro ojciec — gepatroj rodzice; mastro gospodarz — gemastroj gospodarstwo (gospodarz i gospodyni).

gratul féliciter | congratulate | gratuliren | поздравлять | winszować.

altar autel | altar | Altar | алтарь | ołtarz.

kurac traiter (une maladie) | cure, heal | kuriren, heilen | лѣчить | leczyć.

doktor docteur | doctor | Doctor | докторъ | doktor.

pra bis-, arrière- | great-, primordial | ur- | пра- | pra-.

id enfant, descendant; ex. bovo bœuf — bovido veau; Izraelo Israël — Izraelido Israélite | descendant, young one; e. g. bovo ox — bovido calf | Kind, Nachkomme; z. B. bovo Ochs — bovido Kalb; Izraelo Israel — Izraelido Israelit | дитя, потомокъ; напр. bovo быкъ — bovido теленокъ; Izraelo Израиль — Izraelido Израильтянинъ | dziecię, potomek; np. bovo byk — bovido cielę; Izraelo Izrael — Izraelido Izraelita.

hebre juif | Jew | Jude | еврей | żyd.

ĉeval cheval | horse | Pferd | конь | koń.

1. Un père et une mère ensembles sont nommés des parents. — 2. Pierre, Anne et Élizabeth sont mes enfants. — 3. Monsieur et Madame N. viendront à nous aujourd'hui en soirée. — 4. J'ai félicité par télégramme les jeunes mariés. — 5. Les fiancés se tenaient près de l'autel. — 6. Le père de mon épouse est mon beau-père, je suis son gendre, et mon père est le beau-père de ma femme. — 7. Tous les parents de mon épouse sont mes beaux-parents, par suite son frère est mon beau-frère, sa sœur est ma belle sœur, mon frère et ma sœur (ensemble) sont les beaux-frères et belles sœurs de mon épouse. — 8. L'épouse de mon neveu et la nièce de mon épouse sont mes beaux-neveux. — 9. Une femme qui soigne est une médecin; une épouse d'un médecin est une « femme du docteur ». — 10. La femme du docteur A. a rendu visite aujourd'hui à Monsieur et Madame les docteurs P. — 11. Il n'est pas blanchisseur, il est le mari de la blanchisseuse. — 12. Les fils, petits-fils et arrière-petits-fils d'un roi sont des princes. — 13. Les hébreux sont des israélites, car ils viennent d'Israël. — 14. Un poulain est un cheval immature, un poulet — un coq immature, un veau — un bœuf immature, un oiselet — un oiseau immature.

1. La ŝipanoj devas obei la ŝipestron. — 2. Ĉiuj loĝantoj de regno estas regnantoj. — 3. Urbanoj estas ordinare pli ruzaj, ol vilaĝanoj. — 4. La regnestro de nia lando estas bona kaj saĝa reĝo. — 5. La Parizanoj estas gajaj homoj. — 6. Nia provincestro estas severa, sed justa. — 7. Nia urbo havas bonajn policianojn, sed ne sufiĉe energian policestron. — 7. Luteranoj kaj Kalvinanoj estas kristanoj. — 8. Germanoj kaj francoj, kiuj loĝas en Rusujo, estas Rusujanoj, kvankam ili ne estas rusoj. — 9. Li estas nelerta kaj naiva provincano. — 10. La loĝantoj de unu regno estas samregnanoj, la loĝantoj de unu urbo estas samurbanoj, la konfesantoj de unu religio estas samreligianoj. — 11. Nia regimentestro estas por siaj soldatoj kiel bona patro. — 12. La botisto faras botojn kaj ŝuojn. — 13. La lignisto vendas lignon, kaj la lignaĵisto faras tablojn, seĝojn kaj aliajn lignajn objektojn. — 14. Ŝteliston neniu lasas en sian domon. — 15. La kuraĝa maristo dronis en la maro. — 16. Verkisto verkas librojn, kaj skribisto simple transskribas paperojn. — 17. Ni havas diversajn servantojn: kuiriston, ĉambrestinon, infanistinon kaj veturigiston. — 18. La riĉulo havas multe da mono. — 19. Malsaĝulon ĉiu batas. — 20. Timulo timas eĉ sian propran ombron. — 21. Li estas mensogisto kaj malnoblulo. — 22. Preĝu al la Sankta Virgulino.

an   membre, habitant, partisan; ex. regno l'état — regnanto citoyen | inhabitant, member; e. g. Nov-Jorko New York — Nov-Jorkano New Yorker | Mitglied, Einwohner, Anhänger; z. B. regno Staat — regnanto Bürger; Varsoviano Warschauer | членъ, житель, приверженец; напр. regno государство — regnanto гражданинъ; Varsoviano Варшавянинъ | członek, mieszkaniec, zwolennik; np. regno państwo — regnanto obywatel; Varsoviano Warszawianin.

regn	l'Etat kingdom Staat государство państwo.
vilaĝan	paysan caountryman Bauer крестьянинъ wieśniak.
provinc	province province Provinz область, провинция prowincya.
sever	sévère severe streng строгий surowy, srogі, ostry.
just	juste just, righteous gerecht справедливый sprawiedliwy.
polic	police police Polizei полиция policya.
sufiĉe	suffisant enough genug довольно, достаточно dosyć, dostatecznie.
Krist	Christ Christ Christus Христось Chrystus.
Franc	Français Frenchman Franzose Французъ Francuz.
konfes	avouer confess bekennen, gestehen признавать, исповѣдывать
przyznawać.	
religi	religion religion Religion вѣра, религія religia.
regiment	regiment regiment Regiment полкъ pólk.
bot	botte boot Stiefel сапогъ but.
ŝu	soulier shoe Schuh башмакъ trzewik.
las	laisser, abandonner leave, let alone lassen пускать, оставлять puszczać,
zostawiać.	
dron	se noyer drown ertrinken тонуть tonąć.
verk	composer, faire des ouvrages (littér.) work (literary) verfassen сочинять
tworzyć, pisać.	
ul	qui est caractérisé par telle ou telle qualité; ex. bela beau — belulo bel homme
person noted for...;	e. g. avara covetous — avarulo miser, covetous person Person, die sich
durch... unterscheidet;	z. B. juna jung — junulo Jüngling особа, отличающаяся даннымъ
качествомъ;	напр. bela красивый — belulo красавецъ człowiek, posiadający dany
przymiot;	np. riĉa bogaty — riĉulo bogacz.

eê	même, jusqu'à even sogar даже nawet.
ombr	ombre shadow Schatten тѣнь cień.
preĝ	prier (Dieu) pray beten молиться modlić się.
virg	virginal virginal jungfräulich дѣвственный dziewiczy.

1. Les matelots doivent obéir au capitaine. — 2. Tous les habitants d'un règne (état) sont des citoyens. — 3. Des citadins sont ordinairement plus rusés que des villageois. — 4. Le gouverneur de notre pays est un roi bon et sensé. — 5. Les parisiens sont des gens gais. — 6. Notre gouverneur de province est sévère, mais juste. — 7. Les Luthériens et les Calvinistes sont des chrétiens. — 8. Des allemands et des français qui vivent en Russie, sont des russophones(?) quoiqu'ils ne soient pas russes. — 9. Il est un provincial maladroit et naïf. — 10. Les habitants d'un (même) état sont des compatriotes, les habitants d'une ville sont des concitoyens, les croyants d'une même religion sont des coréligionnaires. — 11. Notre chef de régiment est pour ses soldats comme un bon père. — 12. Le cordonnier fait des bottes et des chaussures. — 13. Le spécialiste du bois vend du bois, et le menuisier fait des tables, des chaises et autres objets de bois. — 14. Un voleur, personne ne le laisse dans sa maison. — 15. Le marin courageux s'est noyé en mer. — 16. Un écrivain écrit des livres, et un scribe simplement transcrit sur des papiers. — 17. Nous avons divers serviteurs : un cuisinier, une femme de chambre, une nounou et un chauffeur. — 18. Le riche a beaucoup d'argent. — 19. Un insensé chacun le bat. — 20. Un peureux craint même son ombre. — 21. C'est un menteur et un vaurien. — 22. Priez la Sainte Vierge.

§38

1. Mi aĉetis por la infanoj tableton kaj kelke da seĝetoj. — 2. En nia lando sin ne trovas montoj, sed nur montetoj. — 3. Tuj post la hejto la forno estis varmega, post unu horo ĝi estis jam nur varma, post du horoj ĝi estis nur iom varmeta, kaj post tri horoj ĝi estis jam tute malvarma. — 4. En somero ni trovas malvarmeton en densaj arbaroj. — 5. Li sidas apud la tablo kaj dormetas. — 6. Mallarĝa vojeto kondukas tra tiu ĉi kampo al nia domo. — 7. Sur lia vizaĝo mi vidis ĝojan rideton. — 8. Kun bruo oni malfermis la pordegon, kaj la kaleŝo enveturis en la korton. — 9. Tio ĉi estis jam ne simpla pluvo, sed pluvego. — 10. Grandega hundo metis sur min sian antaŭan piedegon, kaj mi de teruro ne sciis, kion fari. — 11. Antaŭ nia militistaro staris granda serio da paflegoj. — 12. Johanon, Nikolaon, Erneston, Vilhelmon, Marion, Klaron kaj Sofion iliaj gepatroj nomas Johanĉjo (aŭ Joĉjo), Nikolĉjo (aŭ Nikoĉjo aŭ Nikĉjo aŭ Niĉjo), Erneĉjo (aŭ Erĉjo), Vilhelĉjo (aŭ Vilheĉjo aŭ Vilĉjo aŭ Viĉjo), Manjo (aŭ Marinjo), Klanjo kaj Sonjo (aŭ Sofinjo).

dens	épais, dense dense dicht густой gęsty.
bru	faire du bruit make a noise lärmten, brausen шумѣть szumieć, hałasować.
kaleŝ	carosse, calèche carriage Wagen коляска powóz.
pluv	pluie rain Regen дождь deszcz.
paf	tirer, faire feu shoot schießen стрѣлять strzelać.
ĉj, nj	après les 1-6 premières lettres d'un prénom masculin (nj — féminin) lui donne un caractère diminutif et caressant affectionate diminutive of masculine (nj — feminine) names den ersten 1-6 Buchstaben eines männlichen (nj — weiblichen) Eigennamens beigefügt, verwandelt diesen in ein Kosewort приставленное къ первымъ 1-6 буквамъ имени собственнаго мужескаго (nj — женскаго) пола, превращаетъ его въ ласкательное dodane do pierwszych 1-6 liter imienia własnego męskiego (nj — żeńskiego) rodzaju zmienia je w pieścotliwe.

1. J'ai acheté pour les enfants une table basse et quelques tabourets. — 2. Dans notre pays il n'y a pas de montagne, mais seulement des collines. — 3. Tout de suite après la chauffe, le fourneau est brûlant, une heure après il est déjà seulement chaud, après deux heures il est un peu tiède, et après trois heures il est déjà froid. — 4. En été nous trouvons la fraîcheur dans les forêts denses. — 5. Il est assis à côté de la table et est assoupi. — 6. Une sente (un sentier étroit) conduit à travers ce champ ci à notre demeure. — 7. Sur son visage j'ai vu un sourire joyeux. — 8. Avec bruit on ouvrit le porche et la calèche rentra dans la cour— 9. Ceci n'était déjà pas une simple pluie, mais une averse. — 10. Un énorme chien a mis sur moi sa patte avant, et par terreur je ne savais que faire. — 11. Devant notre armée se tenait une grande ligne de canons. — 12. Jean, Nicolas, Ernest, Guillaume, Marie, Claire, et Sophie, leurs parents les nomment Jeannot, Nicolou, (ou Nicou ou Nicoco ou nico), Nénesse (ou néné), Guillaumin (ou guitou ou guigui ou guy), Maria (ou Marinette), Clairounette et Sofia (ou Sousou).

§39

1. En la kota vetero mia vesto forte malpuriĝis; tial mi prenis broson kaj purigis la veston. — 2. Li paliĝis de timo kaj poste li ruĝiĝis de honto. — 3. Li fianĉiĝis kun fraŭlino Berto; post tri monatoj estos la edziĝo; la edziĝa soleno estos en la nova preĝejo, kaj la edziĝa festo estos en la domo de liaj estontaj bogepatroj. — 4. Tiu ĉi maljunulo tute malsaĝiĝis kaj infaniĝis. — 5. Post infekta malsano oni ofte bruligas la vestojn de la malsanulo. — 6. Forigu vian fraton, ĉar li malhelpas al ni. — 7. Ŝi edziniĝis kun sia kuzo, kvankam ŝiaj gepatroj volis ŝin edzinigi kun alia persono. — 8. En la printempo la glacio kaj la neĝo fluidiĝas. — 9. Venigu la kuraciston, ĉar mi estas malsana. — 10. Li venigis al si el Berlino multajn librojn. — 11. Mia onklo ne mortis per natura morto, sed li tamen ne mortigis sin mem kaj ankaŭ estis mortigita de neniu; unu tagon, promenante apud la reloĵ de fervojo, li falis sub la radojn de veturanta vagonaro kaj mortiĝis. — 12. Mi ne pendigis mian ĉapon sur tiu ĉi arbedo; sed la vento forblovis de mia kapo la ĉapon, kaj ĝi, flugante, pendigis sur la branĉoj de la arbedo. — 13. Sidigu vin (aŭ sidiĝu), sinjoro! — 14. La junulo aliĝis al nia militistaro kaj kuraĝe batalis kune kun ni kontraŭ niaj malamikoj.

kot	boue dirt Koth, Schmutz грязь błoto.
bros	brosse brush Bürste щетка szczotka.
ruĝ	rouge red roth красный czerwony.
hont	avoir honte be ashamed sich schämen стыдиться wstydić się.
solen	solennel solemn feierlich торжественный uroczysty.
infekti	infecter infect anstecken заражать zarażać.
printemp	printemps spring time Frühling весна wiosna.
rel	rail rail Schiene рельса szyna.
rad	roue wheel Rad колесо koło (od woza i t. p.).
pend	pendre, être suspendu hang hängen (v. n.) висеть wisieć.
ĉap	bonnet bonnet Mütze шапка czapka.
vent	vent wind Wind ветер wiatr.
blov	souffler blow blasen, wehen дуть dać, dmuchać.
kap	tête head Kopf голова głowa.
branĉ	branche branch Zweig ветвь gałąź.

1. Dans le temps boueux mon vêtement s'est grandement sali, c'est pourquoi j'ai pris une brosse et ai nettoyé le vêtement. — 2. Il pâlit de crainte et ensuite il rougit de honte. — 3. Il s'est fiancé avec mademoiselle Berthe, dans trois mois auront lieu les épousailles, la solennité maritale aura lieu dans le nouveau lieu de culte, et la fête de mariage se passera dans la maison de leurs futurs beaux-parents. — 4. Ce vieux que voilà est devenu tout à fait sénile et est retombé en enfance. — 5. Après une maladie infectieuse on brûle souvent les vêtements du malade. — 6. Éloignez votre frère, car il nous gêne. — 7. Elle s'est mariée avec son cousin, bien que ses parents voulaient la marier avec une autre personne. — 8. Au printemps la glace et la neige fondent. — 9. Faites venir le médecin car je suis malade. — 10. Il se fit venir de Berlin de nombreux livres. — 11. Mon oncle n'est pas mort de mort naturelle, mais il ne s'est pourtant pas tué lui-même et n'a pas plus été tué de quiconque, un jour, en se promenant à côté des rails de chemin de fer, il chuta sous les roues d'un train en circulation et passa de vie à trépas. — 12. Je n'ai pas pendu mon chapeau à cet arbuste ci, mais le vent a soufflé de mon chef le chapeau, et lui, en volant, se pendit sur les branches de l'arbuste. — 13. Asseyez-vous (ou assoyez-vous), monsieur ! — 14. Le jeune rejoignit notre armée et courageusement a bataillé avec nous contre nos ennemis.

§40

1. En la daŭro de kelke da minutoj mi aŭdis du pafojn. — 2. La pafado daŭris tre longe. — 3. Mi eksaltis de surprizo. — 4. Mi saltas tre lerte. — 5. Mi saltadis la tutan tagon de loko al loko. — 6. Lia hieraŭa parolo estis tre bela, sed la tro multa parolado lacigas lin. — 7. Kiam vi ekparolis, ni atendis aŭdi ion novan, sed baldaŭ ni vidis, ke ni trompiĝis. — 8. Li kantas tre belan kanton. — 9. La kantado estas agrabla okupo. — 10. La diamanto havas belan brilon. — 11. Du ekbriloj de fulmo trakuris tra la malluma ĉielo. — 12. La domo, en kiu oni lernas, estas lernejo, kaj la domo, en kiu oni preĝas, estas preĝejo. — 13. La kuiristo sidas en la kuirejo. — 14. La kuracisto konsilis al mi iri en ŝvitbanejon. — 15. Magazeno, en kiu oni vendas cigarojn, aŭ ĉambro, en kiu oni tenas cigarojn, estas cigarejo; skatoleto aŭ alia objekto, en kiu oni tenas cigarojn, estas cigarujo; tubeto, en kiun oni metas cigaron, kiam oni ĝin fumus, estas cigaringo. — 16. Skatolo, en kiu oni tenas plumojn, estas plumujo, kaj bastoneto, sur kiu oni tenas plumon por skribado, estas plumingo. — 17. En la kandelingo sidis brulanta kandelo. — 18. En la poŝo de mia pantalono mi portas monujon, kaj en la poŝo de mia surtuto mi portas paperujon; pli grandan paperujon mi portas sub la brako. — 19. La rusoj loĝas en Rusujo kaj la germanoj en Germanujo.

surpriz	surprendre surprise überraschen дѣлать сюрпризъ robić niespodzianki.
lac	las, fatigué weary müde усталый zmęczony.
tromp	tromper, duper deceive, cheat betrügen обманывать oszukiwać.
fulm	éclair lightning Blitz молнія błyskawica.
ŝvit	suer perspire schwitzen потѣть pocić się.
ban	baigner bath baden купать kąpać.
magazen	magazin store Kaufladen лавка, магазинъ sklep, magazyn.
vend	vendre sell verkaufen продавать sprzedawać.
cigar	cigare cigar Cigarre сигара cygaro.
tub	tuyau tube Röhre труба rura.
fum	fumée smoke Rauch дымъ dym.
ing	marque l'objet dans lequel se met, ou mieux s'introduit...; ex. kandelo
chandelle	— kandelingo chandelier holder for; e. g. kandelo candle — kandelingo candlestick Gegenstand, in den etwas eingestellt, eingesetzt wird; z. B. kandelo Kerze — kandelingo Leuchter вещь, въ которую вставляется, всаживается; напр. kandelo свѣча —

kandelingo подсвѣчникъ | przedmiot, w który się coś wsadza, wstawia; np. kandelo świeca — kandelingo lichtarz.

skatol boîte | small box, case | Büchse, Schachtel | коробка | pudełko.
pantalon pantalon | pantaloons, trousers | Hosen | брюки | spodnie.
surtut redingote | over-coat | Rock | сюртукъ | surdut.
brako bras | arm | Arm | рука, объятія | ramię.

1. Dans l'espace de quelque dix minutes, j'ai entendu deux détonations. — 2. La fusillade a duré très longtemps. — 3. Je sursautai de surprise. — 4. Je saute très adroitement. — 5. J'ai sauté toute la journée d'un lieu à l'autre. — 6. Sa parole d'hier était très belle, mais la surabondance de palabre le fatigue. — 7. Quand vous prîmes la parole nous nous attendions à entendre quelque chose de nouveau, mais bientôt nous constatâmes que nous étions dupés. — 8. Il chante une très belle chanson. — 9. Le chant est une agréable occupation. — 10. Le diamant a un beau brillant. — 11. Deux éclairs de foudre traversèrent le ciel sombre. — 12. La maison dans laquelle on apprend est une école, et la demeure dans laquelle on prie est une église. — 13. Le cuisinier est assis dans la cuisine. — 14. Le médecin m'a conseillé d'aller dans un sauna. — 15. Un magasin dans lequel on vend des cigares, ou une pièce, dans laquelle on garde des cigares, est un tabac ; une petite boîte ou un autre objet dans lequel on garde des cigares, est une boîte à cigares ; Un petit tube, dans lequel on met un cigare, quand on le fûme, est un porte-cigares. — 16. Une boîte, dans laquelle on garde des plumes, est un plumier, et un petit bâton sur lequel on place une plume pour écrire est un porte-plume. — 17. Dans le bougeoir est calée une bougie allumée. — 18. Dans la poche de mon pantalon je porte un porte-monnaie, et dans la poche de mon pardessus je porte un portefeuille, ; Un porte-documents plus grand je porte sous le bras. — 19. Les Russes habitent en Russie et les Allemands en Allemagne.

§41

1. Ŝtalo estas fleksebla, sed fero ne estas fleksebla. — 2. Vitro estas rompebla kaj travidebla. — 3. Ne ĉiu kreskaĵo estas manĝebla. — 4. Via parolo estas tute nekomprenebla kaj viaj leteroj estas ĉiam skribitaj tute nelegeble. — 5. Rakontu al mi vian malfeliĉon, ĉar eble mi povos helpi al vi. — 6. Li rakontis al mi historion tute nekredeblan. — 7. Ĉu vi amas vian patron? Kia demando! kompreneble, ke mi lin amas. — 8. Mi kredeble ne povos veni al vi hodiaŭ, ĉar mi pensas, ke mi mem havos hodiaŭ gastojn. — 9. Li estas homo ne kredinda. — 10. Via ago estas tre laŭdinda. — 11. Tiu ĉi grava tago restos por mi ĉiam memorinda. — 12. Lia edzino estas tre laborema kaj ŝparema, sed ŝi estas ankaŭ tre babilema kaj kriema. — 13. Li estas tre ekkolerema kaj ekscitiĝas ofte ĉe la plej malgranda bagatelo; tamen li estas tre pardonema, li ne portas longe la koleron kaj li tute ne estas venĝema. — 14. Li estas tre kredema: eĉ la plej nekredeblajn aferojn, kiujn rakontas al li la plej nekredindaj homoj, li tuj kredas. — 15. Centimo, pfenigo kaj kopeko estas moneroj. — 16. Sablero enfalis en mian okulon. — 17. Li estas tre purema, kaj eĉ unu polveron vi ne trovos sur lia vesto. — 18. Unu fajrero estas sufiĉa, por eksplodigi pulvon.

ŝtal acier | steet | Stahl | сталь | stal.
fleks fléchir, ployer | bend | biegen | гнуть | giąć.
vitr verre (matière) | glass (substance) | Glas | стекло | szkło.
romp rompre, casser | break | brechen | ломать | łamać.
laŭd louer, vanter | praise | loben | хвалить | chwalić.
memor se souvenir, se rappeler | remember | im Gedächtniss behalten, sich erinnern | помнить | pamiętać.

ŝpar	ménager, épargner be sparing sparen сберегать oszczędzać.
bagatel	bagatelle trifle, toy Kleinigkeit мелочь, бездѣлица drobnostka.
venĝ	se venger revenge rächen мстить mścić się.
ekscit	exciter, émouvoir excite erregen возбуждать wzbudzać.
er	marque l'unité; ex. sablo sable — sablero un grain de sable one of many objects of the same kind; e. g. sablo sand — sablero grain of sand ein einziges; z. B. sablo Sand — sablero Sandkörnchen отдѣльная единица; напр. sablo песокъ — sablero песчинка oddzielna jednostka; np. sablo piasek — sablero ziarnko piasku.
polv	poussière dust Staub пыль kurz.
fajr	feu fire Feuer огонь ogień.
eksplo	faire explosion explode explodiren взрывать wybuchać.
pulv	poudre à tirer gunpowder Pulver (Schliess-) порохъ proch.

1. L'acier est flexible, mais le fer n'est pas flexible. — 2. Une vitre peut se briser et est transparente. — 3. Toute plante n'est pas comestible. — 4. Vos paroles sont totalement incompréhensibles et vos lettres sont toujours écrites fort illisiblement. — 5. Racontez-moi votre malheur, car peut-être pourrai-je vous aider. — 6. Il m'a raconté une histoire tout à fait incroyable. — 7. Aimez-vous votre père ? Quelle demande ! bien sûr que je l'aime. — 8. Je ne pourrai probablement pas vous rendre visite aujourd'hui, car je pense que moi-même j'aurai des invités aujourd'hui. — 9. Il n'est pas un homme crédible. — 10. Votre action est très louable — 11. Ce jour très important restera pour moi toujours mémorable. — 12. Son épouse est très travailleuse et économe, mais elle est aussi très bavarde et encline à crier. — 13. Il est très soupe au lait et s'excite souvent pour la moindre bagatelle ; cependant il est très magnanime, il ne reste pas longtemps en colère et il n'est pas du tout revanchard. — 14. Il est très candide : même les plus incroyables choses que lui racontent les hommes les plus baratineurs, il les croie tout de suite.

§42

1. Ni ĉiuj kunvenis, por priparoli tre gravan aferon; sed ni ne povis atingi ian rezulton, kaj ni disiris. — 2. Malfeliĉo ofte kunigas la homojn, kaj feliĉo ofte disigas ilin. — 3. Mi disiris la leteron kaj disĵetis ĝiajn pecetojn en ĉiujn angulojn de la ĉambro. — 4. Li donis al mi monon, sed mi ĝin tuj redonis al li. — 5. Mi foriras, sed atendu min, ĉar mi baldaŭ revenos. — 6. La suno rebrilas en la klara akvo de la rivero. — 7. Mi diris al la reĝo: via reĝa moŝto, pardonu min! — 8. El la tri leteroj unu estis adresita: al Lia Episkopa Moŝto, Sinjoro N.; la dua: al Lia Grafa Moŝto, Sinjoro P.; la tria: al Lia Moŝto, Sinjoro D. — 9. La sufikso «um» ne havas difinitan signifon, kaj tial la (tre malmultajn) vortojn kun «um» oni devas lerni, kiel simplajn vortojn. Ekzemple: plenumi, kolumo, manumo. — 10. Mi volonte plenumis lian deziron. — 11. En malbona vetero oni povas facile malvarmumi. — 12. Sano, sana, sane, sani, sanu, saniga, saneco, sanilo, sanigi, saniĝi, sanejo, sanisto, sanulo, malsano, malsana, malsane, malsani, malsanulo, malsaniga, malsaniĝi, malsaneta, malsanema, malsanulejo, malsanulisto, malsanero, malsaneraro, sanigebla, sanigisto, sanigilo, resanigi, resaniĝanto, sanigilejo, sanigejo, malsanemulo, sanilaro, malsanaro, malsanulido, nesana, malsanado, sanulaĵo, malsaneco, malsanemeco, saniginda, sanilujo, sanigilujo, remalsano, remalsaniĝo, malsanulino, sanigista, sanigilista, sanilista, malsanulista k. t. p.

ating	atteindre attain, reach erlangen, erreichen достигать dosięgać.
rezultat	résultat result Ergebniss результатъ rezultat.
ŝir	déchirer tear, rend reißen рвать rwać.
pec	morceau piece Stück кусокъ kawał.

mošt	titre commun universal title allgemeiner Titel общій титуль Моśc.
episkop	évêque bishop Bischof епископъ biskup.
graf	comte earl, count Graf графъ hrabia.
difin	définir, déterminer define bestimmen опредѣлять wyznaczać, określać.

1. Nous nous sommes tous réunis pour discuter une très importante affaire, mais nous n'avons pu atteindre aucun résultat, et nous nous sommes dispersés. — 2. Le malheur rassemble souvent les hommes, et le bonheur les sépare souvent. — 3. J'ai déchiré la lettre et ai dispersé ses morceaux aux quatre coins de la pièce. — 4. Il m'a donné de l'argent, mais je tout de suite tout redonné. — 5. Je pars, mais attendez-moi, car je reviendrai bientôt. — 6. Le soleil rebrille dans l'eau claire de la rivière. — 7. J'ai dit au roi, votre majesté, pardonnez-moi ! — 8. Des trois lettres, l'une était adressée : à Monseigneur l'évêque, Monsieur N. ; la seconde : à Monsieur le marquis P. ; la troisième à son honneur Monsieur D. — 9. Le suffixe « um » n'a pas une signification définie, et on doit donc apprendre les (très rares) mots avec « um », comme de simples mots. Par exemple : accomplir, col, manchette. — 10. J'accomplirai volontiers son désir. — 11. Dans le mauvais temps on peut facilement s'enrhumer (prendre un coup de froid). — 12. La santé ; sain(e) ; sainement ; être sain ; soyez sain, portez-vous bien ; salubre, salubre ; la bonne santé ; un soin ; assainir ; s'assainir ; un endroit sain (sanatorium) ; un professionnel de la santé ; un individu sain ; une maladie ; malade, malsain(e) ; maladivement ; être malade ; un malade ; pathogène, insalubre ou malsain(e) ; tomber malade ; souffrant(e) ; maladif(-ive) ; un hospice, hôpital ; un médecin ; un symptôme pathologique ; une pathologie ; soignable ; un soignant ; un médicament (traitement) ; rétablir ; un convalescent ; une pharmacie hospitalière ; un dispensaire ; un valétudinaire, une personne malade ; un traitement (ensemble de soins) ; ensemble de pathologie ; un descendant de malade ; malingre ; épidémie ; un produit pour entretenir la forme ou un signe de bonne santé ; la morbidité ; l'hypocondrie ; qui vaut d'être soigné(e) ; trousse de soins ; trousse de médicaments ; une récidive ; une rechute ; une malade ; sanitaire, professionnellement assainissant(e) ; curatif(-ive) ; soignant(e) ; médicinal(e) ; etc.

Origine le Fundamento. Traduction en français de Pierre Telle Bouvier. (16/03/2012)